

Nastavni ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE
Odjel za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti

bilten
za prevenciju
ovisnosti
i drugih
poremećaja
u ponašanju
djece
i mladih

Ri^ozIK

godina VII. broj
Rijeka, lipanj 2011.

12

Poštarina plaćena u poštanskom uredu 51000 Rijeka

Poštovani čitatelji,

Drago mi je pozdraviti vas u tematskom broju biltena RIzik posvećenom samoorganiziranju mladih. Kako je do njega, odnosno do cjelokupnog programa potpore Primorsko-goranske županije projektima samoorganiziranja mladih u lokalnim zajednicama došlo, doznat ćete čitajući tekstove naših suradnika.

S posebnim zadovoljstvom i ponosom ističem da su autori ovoga puta u najvećoj mjeri djeca i mladi, koji su svoju energiju, želju, ustrajnost i sposobnosti pokazali tijekom godine radeći u svojim sredinama na projektima koje ovom prilikom predstavljaju. Svi su oni jasan i glasan kontraargument (nažalost) uvriježenoj ideji da su mladi uglavnom pasivni i nezainteresirani. I više od toga, mladi uključeni u projekte dotaknuli su oko sebe i aktivirali širok krug drugih mladih, ali i odraslih osoba. Kako većina najavljuje, idu i dalje!

Aktivnosti i ciljevi koje su djeca i mladi kroz svoje projekte realizirali zasigurno predstavljaju doprinos mentalnom zdravlju, koje je Svjetska zdravstvena organizacija definirala kao stanje dobrobiti u kojem svaki čovjek shvaća svoj potencijal, može se nositi s normalnim životnim stresovima, raditi i pridonositi svojoj zajednici.

Budući da su aktivnosti Odsjeka za prevenciju ovisnosti NZJZ PGŽ nedavnim izmjenama zakona proširene te sada uključuju upravo unapređenje mentalnog zdravlja (u skladu s time će i naziv biti promijenjen u Centar za mentalno zdravlje), logično je sudjelovanje dvaju stručnjaka Odsjeka, liječnika i socijalnog pedagoga, u radu Tima za mlade PGŽ koji vodi Program samoorganiziranja mladih.

Na kraju, u ime Nastavnog zavoda za javno zdravstvo čestitam i zahvaljujem svim sudionicima programa!

Srdačan pozdrav,

Andrea Mataija Redžović, prof.

Impresum

«RIzik»

Bilten za prevenciju ovisnosti i poremećaja u ponašanju djece i mladih

Izdaje:

Nastavni ZAVOD ZA JAVNO
ZDRAVSTVO PRIMORSKO-
GORANSKE ŽUPANIJE

Za izdavača:

Prof.dr.sc. Vladimir Mićović,
dr.med.

Uredili:

Andrea Mataija Redžović, prof.
Ksenija Petrović Ljubotina, dipl.uč.
Kristina Božić, prof.
Daina Udovicich Corelli, mag.psih.
Mr.sc. Zlatka Jaška, dr.med.
Darko Roviš, prof.

Lektorica:

Vjekoslava Lenac, prof.

Priprema i tisak:

S.M.S. d.o.o. Rijeka

Naklada:

1800 kom.

Izlazi dva puta godišnje

ISSN: 1845-8211

Kontakt:

NZJZ PGŽ
Odsjek za prevenciju ovisnosti
Krešimirova 52a, Rijeka
tel./fax: 051/335-920

SADRŽAJ

Nastanak Programa samoorganiziranja mladih u lokalnim zajednicama	3
Model samoorganiziranja mladih	4
Samoorganiziranje mladih u PGŽ 2010. - 2011.	6
Radionica 1: Pisanje projekta	7
Radionica 2: Izrada postera i prezentiranje rada	9
Debata učitelj - učenik	10
Živa pozitivna	11
Moje ideje za sutra	12
Hrvatska pismenost u srednjem vijeku	13
Organizacija slobodnog vremena za tinejdžere	14
Od svađe do prijateljstva	14
Mozaike – nov način izražavanja	18
Face u frci	18
Mladi mladima	20
Govorništvo za zajedništvo	21
Stop nasilju u vezama mladih	22
Vatromet ljubavi	24
Što hoću, to i mogu	25
„Mladi za mlade“	26
Svijet na dlanu	27
Mladi u svijetu rada	28
Plesni korak	29
Osvrt na program i podršku Tima za mlade	30
Projekti prihvaćeni na natječaju 2011.	31

Zahvaljujemo Gradu Rijeci i
Primorsko-goranskoj županiji koji su prepoznali vrijednost ove
publikacije i podržali njenu izradu.

Značajna uloga slobodnoga vremena

Ideja o organiziranju i provođenju projekta „Samoorganiziranje mladih u lokalnim zajednicama“ nastala je na temelju istraživanja „Slobodno vrijeme i rizična ponašanja mladih u PGŽ“, koje je tijekom 2003. godine proveo prof. dr. sc. Petar Bezinović sa suradnicima. Rezultati istraživanja pokazali su da je sadržaj provođenja slobodnog vremena vrlo bitan u životima mladih. Naime, ta polovina vremena provedena u budnom stanju prilika je za eksperimentiranje sa socijalnim ulogama, ponašanjima i idejama. To je prilika za realizaciju vlastite kreativnosti, autonomije, za druženje, zabavu i unapređenje sebe. No, isto tako, može postati prilika za samodestrukciju, antisocijalna ponašanja, nesnalaženje, neispunjenost i dosadu.

Zbog utvrđene povezanosti između načina provođenja slobodnog vremena i rizičnih ponašanja, bilo je nužno poraditi na strukturiranju slobodnog vremena mladih radi prevencije nepoželjnih i ugrožavajućih oblika ponašanja. Nametnula se potreba za aktivnim sudjelovanjem mladih u onim područjima i oblicima interakcija koje će im omogućiti zadovoljavanje potreba za: fizičkom aktivnošću, postignućem, definiranjem identiteta, kreativnim izražavanjem, pozitivnim odnosima s vršnjacima i odraslima, autonomijom i jasnim granicama, smislenim sudjelovanjem u svijetu oko sebe.

Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb Primorsko-goranske županije želio je pružiti podršku mladim ljudima u malim općinama u razvoju njihove inicijativnosti i kreativnosti, pružiti im priliku da eksperimentiraju s novim idejama, neposredno se uključuju u planiranje i provedbu razvojnih projekata u svojoj lokalnoj zajednici.

Počeci

Uz pomoć prof. Bezinovića te Zajednice društava Crvenog križa PGŽ i dr. Vesne Čavar, koja je imala ulogu moderatora, te mr.sc. Ive Josipović, koja je program vodila i koordinirala, „Samoorganiziranje mladih“ je na području PGŽ prvi put provedeno tijekom 2003./2004. godine.

Prvi ciklus samoorganiziranja mladih polučio je izvanredne rezultate. Iz malih samoorganizirajućih skupina nastale su nevladine udruge, kao „Prosper“ iz Čabra, „Kameleoni“ iz Novog Vinodolskog, Udruga za obitelj Njivice, Mladi novinari OŠ „Ivan Goran Kovačić“ Delnice, SOS-telefon Moravice, Multimedijalni centar Klana i drugi.

Program vrijedan ulaganja

Ohrabren dobrim rezultatima, Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb je, u okviru projekta „Zdrava županija“ i uz pomoć Tima za mlade, 2010. ponovno pokrenuo provođenje programa samoorganiziranja mladih te je u proračunu PGŽ osigurao financijska sredstva za njegovo ostvarenje. Program se provodi uz mentorstvo i suradnju Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ.

Viši savjetnik za socijalnu skrb
Mr.sc. Iva Josipović

SAMOORGANIZIRANJE MLADIH U LOKALNIM ZAJEDNICAMA
Program Upravnog odjela za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb Primorsko-goranske županije

**hej, imaš li
dobru ideju?**

Ako imaš dobru **ideju** kako život mladih u tvojoj lokalnoj zajednici učiniti boljim i zanimljivijim - okupi grupu složenih prijatelja - i i i i i i i i

poKRENI aKciJu!

Mi ćemo vam pomoći da svoju ideju i ostvarite!

...Kad se male ruke slože, sve se može, sve se može, a kad se male grupe slože, još se više toga može...

Djeci i mladima vrijedno je posvetiti vrijeme i s njima osigurati produktivno zajedništvo u uvjetima pozitivne atmosfere; omogućiti im slobodu djelovanja, bez uplitanja u njihov kreativni rad, ali uz potreban nadzor, pomoć i usmjeravanje. Takav pristup omogućit će im istraživanje, samostalnost, zajedništvo... I u tom procesu, od zamišljanja, razmišljanja do djelovanja, oni postaju svjesniji svojih potencijala i osjećaja korisnosti. Sve to pozitivno djeluje na njihovo samopouzdanje, samoostvarenje i mentalno zdravlje.

Program samoorganiziranja zamišljen je kao poticaj djeci i mladima da se okupe u grupu kako bi zajednički realizirali svoje ideje i želje. Osnovna je pretpostavka modela pružiti im podršku da preuzmu inicijativu za stvaralački rad koji će pridonositi njihovu životu i njihovom zadovoljstvu.

Kroz proces samostalnog stvaranja oni postupno shvaćaju svoje potencijale, uviđaju kako imaju moć djelovati na kvalitetu svog života i kako njihov rad pridonosi zajednici te da se pritom mogu dobro zabaviti.

Model samoorganiziranja mladih treba biti prilagodljiv, usmjeren pozitivnim vrijednostima i otvoren usavršavanju. Svaka generacija mladih donosi nova iskustva i time pridonosi usavršavanju tog programa.

Sudjelovanje u programu avantura je u kojoj uče kako pisati projekt za natječaj, prezentirati svoj rad, međusobno se dogovarati i organizirati, zajednički djelovati i snalaziti se u novim situacijama, najbolje iskoristiti resurse koji su im na raspolaganju, kreativno nalaziti nova rješenja. Uče na svojim uspješno obavljenim zadacima i još više na onima s kojima nisu u potpunosti zadovoljni.

Primjenjiv na svim razinama

Model samoorganiziranja mladih, koji provodi i unapređuje PGŽ, Tim za mlade moguće je primijeniti u svim sredinama, od države, županije, jedinice lokalne samouprave, škole, različitih udruga i organizacija pa sve do obiteljske sredine. Financijska podrška nije najvažnija; nije zamišljeno da budu pokriveni svi troškovi projekta koje mladi osmisle, ali bi se trebala omogućiti osnovna sredstva.

Program se može provoditi na različitim stupnjevima: od financijske pomoći do mentorstva. Pružanje veće razine brige i angažmana odraslih dat će veće i obuhvatnije rezultate.

1. Prepoznavanje potreba mladih te želja i odluka da se pridonese njihovim životima na način da

ih se podrži u njihovom samostalnom djelovanju (Natječaj PGŽ predstavlja poticaj i podršku lokalne zajednice);

2. Financijska sredstva za osnovni materijal (PGŽ je predviđela određeni iznos za cjelokupni program. U 2010. i 2011. godini on iznosi po 50.000,00 kn);
3. Vođenje (Tim za mlade u PGŽ sastavljen je od stručnjaka različitih profila. Interdisciplinarnost omogućuje širi okvir razmišljanja, više ideja, učinkovitija rješenja);
4. Organiziranje edukacija za mlade (u 2010. g. provedene su dvije radionice o tome kako napisati projekt i kako prezentirati vlastiti rad);
5. Omogućiti okupljanje mladih i njihovo povezivanje (Mladi su se okupili na edukacijama te na svečanom uručivanju ugovora i prezentaciji njihovih radova);
6. Pomoć u prezentaciji rezultata njihovih projekata (posredovanje prema medijima, predstavljanje projekata u ovom broju biltena "Rizik", svečana prezentacija realiziranih projekata);
7. Mentorstvo - u programu samoorganiziranja tijekom 2010. godine mentorstvo je dijelom ostvareno kroz podršku njihovim aktivnostima, tj. sudjelovanje članova Tima za mlade na poziv grupe, organizaciju dviju radionica, evaluaciju i javnu prezentaciju projekata.

Mentorstvo kao ulog

Što je razina mentorstva s mladima veća, intenzivnija i prisnija, to će i rezultati u razvoju mladih s očekivanim uspjesima biti veći. Mentorstvo je angažman, posvećenje, nadzor, usmjeravanje i na koncu pohvala. Jedan je od najvažnijih zadataka mentora djecu učiti misliti – koristiti zdrav razum, samostalno nalaziti rješenja, graditi vrline, biti pozitivan i ne odustati. Najkraće rečeno, mentorstvo znači učenje, brigu i odgoj. Uloga mentora u životu mladih ljudi velika je i stoga nosi i veliku odgovornost.

U okviru Radionice 1 2011. g., osim djece, okupili su se i mentori. Evo nekih od ideja o temi mentorstva koje su iznijele sudionice Vanja Svetina, Bojana Butković, Majda Burić, Tanja Stanić, Zlata Jaška:

- mentor je kompetentna osoba koja zna, koja voli djecu i vjeruje u njih,
- mentor je onaj na koga se može pastiti, a on drži i vraća na pravi put,

- mentor je nit vodilja, onaj koji će „držati“ ideje da se ne rasprše, da djeca dođu do cilja,
- mentor stoji iza, a ne ispred, cijelo vrijeme je uključen, tj. prisutan, ali inicijativu i akcije prepušta djeci - postavi okvire i pusti djecu samostalno djelovati,
- promatra, nadgleda, usmjerava, uskače ako ili kad zatreba...,
- kada zapne, pogura, ponovo razbukta entuzijazam i opet pusti, stvara uvjete da djeca iznjedre najbolje,
- objasni da priča ima početak, sredinu i kraj i da treba zaokružiti, tj. zaključiti ciklus; na kraju ukaže na ljepotu njihovih ruku djela,
- mentor održava poziciju „mi istražujemo“,
- mentor upućuje i na druge resurse u društvu koji mogu pridonijeti životnoj kompetenciji mladih,
- osobine mentora su strpljenje, ludost, mudrost, kompetentnost, veći stupanj osobnog razvoja, razumijevanje, samokontrola, strpljenje,
- mentor podučava primjerom

Doprinos mentalnom zdravlju

Zašto je program Samoorganiziranja mladih vrijedan? Zato jer je usmjeren mladima. Briga za potomstvo najvažnija je briga. U svim živim carstvima roditelji brinu da njihova mladunčad raste i dobro se razvija. Da bi mogli samostalno živjeti kad narastu, treba ih naučiti životnim vještinama. To je proces koji traje. Kako dijete raste, tako gradi svoj svijet od elemenata koji su mu na raspolaganju. Stoga je u tom procesu razvoja važno djeci pružiti vrijedne i kvalitetne elemente te ih zaštititi od loših i negativnih utjecaja.

Programima kao što je Samoorganiziranje mladih, djecu se potiče i pruža im se prilika da zadovoljavaju svoje potrebe za stvaranjem, zabavom i učenjem na pozitivan i koristan način. Kada su njihove potrebe ispunjene ispravnim djelovanjem, nema prostora za njegove negativne oblike.

Mentalno zdravlje u 21. stoljeću postaje sve veća potreba i sve veći prioritet. Mladi su savršen indikator onoga što ih okružuje. Mnogobrojni mentalni problemi od anksioznosti do ovisnosti i suicida, pokazuju kako su problemi veliki i rastući. Stoga je dobrodošao svaki model koji pridonosi mentalnom zdravlju te populacije.

Kada je 2 + 2 više od 4

Vrijednost realiziranih projekata puno je veća od uloženog iznosa. Snaga sinergije, entuzijazma i zajedništva podigla je vrijednost programa na n-tu potenciju, koja u sebi sadrži materijalne resurse, ali i vrijednosti koje su djeca i mladi dobili i stvorili u procesu realizacije svojih projekata. U ovom trenutku nije moguće sagledati sve dobrobiti s obzirom na to da se radi o dugoročnim doprinosima, koje će mladi nastaviti koristiti u svom životu.

Dojam umnožene vrijednosti možemo dobiti ako sagledamo nekoliko brojeva:

17 realiziranih projekata, 125 aktivnih članova, oko 500 sudionika, više od 3000 korisnika programa.

N-toj potenciji svakako je pridonio i mentorski rad s mladima, tj. briga koja im je posvećena. Meni je bilo veliko zadovoljstvo sudjelovati u programu i komunicirati s mladima, koji su pokazali svoju kreativnost i odgovornost. Zaista mislim da su izvanredni i čestitam svima koji su uspješno realizirali svoje projekte, a onima koji nisu poručujem da ne odustanu od svojih zamisli.

P O R U K E

Mladima!	STVARAJTE KROZ IGRU Nikad ne sumnjajte u to da mala grupa vizionara posvećenih svom cilju može promijeniti svijet. Zapravo, to je jedino što ga mijenja. (Nepoznati autor)
Odraslima!	PREPOZNAJTE POTREBE MLADIH, PRUŽITE POTPORU, DJELUJTE ISPRAVNO. Svi su cvjetovi budućnosti u sjemenu sadašnjosti. (Kineska)
Svijetu!	UPRAVO SADA JE VRIJEME STVARANJA UVJETA ZA NOVI SVIJET, svijet zajedništva, jedinstva, ljubavi, pozitivnog stvaranja u dubokom poštovanju prema sveukupnoj kreaciji. Ništa nije moćnije od ideje čije je vrijeme došlo. (Victor Hugo)

Mr.sc. Zlata Jaška, dr.med.
Nastavni zavod za javno zdravstvo

Lokalna zajednica kao vjetar u leđa

Alkohol je, uz cigarete, najčešće korišteno sredstvo ovisnosti kod mladih ljudi. Konzumacija alkohola kronološki prethodi korištenju drugih sredstava ovisnosti. Nažalost, korištenje alkohola tolerira se i shvaća sa simpatijom, kao dio nacionalne tradicije i „kulture“, te se nerijetko i promovira putem medija. Međutim, štetne posljedice korištenja alkohola za pojedinca, obitelj i društvo nedvojbene su.

Polovica srednjoškolaca redovito (više od 3 puta

mjesečno) konzumira alkohol. Ekscesivno pijenje alkohola (opijanje) u posljednjih 30 dana prisutno je kod 45% djevojaka i 55% mladića, a svakog vikenda opija se jedna trećina mladih. Pušači te eksperimentatori marihuanom također čine otprilike trećinu populacije mladih, dok je jedna četvrtina izložena vršnjačkom nasilju. Takva ponašanja srednjoškolaca, nažalost, posljednjih su godina postala uobičajena na riječkim ulicama vikendom uvečer. No, podaci o 20% učenika osmog razreda osnovne škole koji su pili više od 10 puta u posljednjih godinu dana i 35 % onih koji su se u tom periodu barem jednom napili dodatno ukazuju na to da problem izmiče kontroli.

Mjera prevencije

Suočena s rastućim problemom zlorabe alkohola i droga te nasilja i destruktivnog ponašanja mladih, Primorsko-goranska županija odredila je prevenciju ranog pijenja alkohola kao jedan od pet javnozdravstvenih prioriteta svoje zdravstvene politike. U okviru projekta Zdrava Županija, Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb treću godinu raspisuje poziv za financiranje projekata samoorganiziranja mladih kao jednu od mjera prevencije rizičnih ponašanja i promocije zdravlja. Taj *program samoorganiziranja* polazi od pretpostavke da su mladi ljudi ključni akteri u nalaženju rješenja za probleme s kojima se suočavaju.

Osnovna je svrha Programa pružiti mogućnost mladim ljudima da se organiziraju oko aktivnosti koje su njima zanimljive i koje se tiču njihovih potreba.

Kada mladi nisu zadovoljni situacijom i statusom u svojoj lokalnoj zajednici, treba im pružiti podršku da sami obogaćuju svoj svakodnevni život sadržajima koji će poticati zdrav život, pozitivne vrijednosti, razvoj kompetencija, talenata i kreativnosti. Uloga je društvene zajednice pružiti materijalnu, stručnu i tehničku podršku u realizaciji ideja te javnu podršku i prepoznavanje, tj. nagradu za njihov angažman.

Osnažiti mlade

Uz sredstva koja Primorsko-goranske županija osigurava grupama mladih, namjera je i potaknuti njihove lokalne zajednice da im osiguraju dodatnu podršku i pomoć u realizaciji njihovih ideja. Na taj način želimo neposredno ojačati mlade ljude uključene u program novim iskustvom i novim vještinama, ali i obogatiti ponudu aktivnosti slobodnog vremena za širi krug ljudi oko njih. Kroz aktivnosti koje grupe provode želi se uključiti i druge mlade ljude i na taj način smanjiti njihovu izloženost rizičnim ponašanjima, a povećati privrženost zdravom stilu odrastanja.

Projekte koji se financiraju, kreiraju i provode grupe mladih ljudi, u dobi od 13 do 25 godina, sa stalnim boravištem na području PGŽ. Riječ je o malim, kratkoročnim projektima, trajanja od 3 do 9 mjeseci, koje grupe samostalno predlažu i realiziraju, bez velikog administrativnog pritiska. U projektnoj prijavi potrebno je navesti osnovne ciljeve projekta, aktivnosti kojima se oni planiraju ostvariti te predložiti plan realizacije. Za sve grupe koje se prvi put susreću s pisanjem projektne prijave, Primorsko-goranska županija pripremila je radionicu o pisanju projekata kako bi im pomogli u tom poslu.

Više od 3000 korisnika

Za grupe kojima je odobrena potpora organizirano je potpisivanje Ugovora o provedbi projekta. Ugovor se potpisuje s jedinicom lokalne samouprave u kojoj grupa mladih djeluje, školom ili nekom drugom javnom ili nevladinom organizacijom preko koje se može ostvariti pristup novcu. Grupa kanalizira troškove projektnih aktivnosti prema nekoj od navedenih organizacija u svojoj zajednici. Maksimalni je iznos koji grupa može dobiti 5 000 do 7.000 kn, a ovisi o broju prijavljenih projekata.

U 2010. godini na natječaj su se prijavile 24 grupe mladih. Ukupan zatraženi iznos (200 000 kn) nekoliko je puta premašio raspoloživi (50 000 kn). Stoga su dodatnu podršku projektu osigurali gradovi Rijeka i Rab te općine Kostrena i Viškovo, koji su osigurali još 7000 kn. Odobreno je osam projekata iz Rijeke, četiri iz riječke okolice te isti broj s otoka i iz Gorskog kotara. Ukupno 125 mladih ljudi, okupljenih u dvadeset grupa, u organizaciju svojih aktivnosti uključilo je 497 osoba, a ukupan broj korisnika njihovih programa bio je veći od 3000. Važno je reći kako su

u programu ravnopravno sudjelovali osnovci sa 6 projekata, srednjoškolci sa 6 projekata te studenti sa 7 projekata.

Vrijedna iskustva

Uz uvodnu radionicu, koja je grupama olakšala pisanje projektne prijave, na kraju programa organizirana je radionica o temi izrade plakata i prezenacije rezultata, kada su grupe javno izložile svoje rezultate. Kroz prikazane projekte postalo je jasno da su unaprijedili i potvrdili svijest o svojim mogućnostima i sposobnostima, podigli svoje samopouzdanje za neke nove izazove te razvili ili unaprijedili vještine. Projektно učenje, učenje kroz igru i povezivanje s vršnjacima, entuzijazam i zadovoljstvo proizašlo iz vlastitog rada, probe različitih uloga liderstva, javni nastup i prezentacija vlastitog rada - sve su to iskustva koje nose sudionici programa. Pozitivan razvoj mladih važna je odrednica uspješne prevencije, a zadaća je lokalne zajednice stvoriti uvjete za takav razvoj u svakoj školi, naselju i kvartu.

Darko Roviš, prof.

Veliku zahvalu za trud uložen u realizaciju programa zaslužio je Tim za mlade PGŽ u sastavu:

*Iva Josipović, Primorsko-goranska županija
Vesna Čavar, Zajednica društava Crvenog križa
Đulija Malatestinić, NZJZ PGŽ
Vanja Tomac, NZJZ PGŽ
Branko Lakner, Dom zdravlja Mali Lošinj
Dragica Gergorić, Centar za socijalnu skrb Rijeka
Gordana Stolf, Obiteljski centar
Mira Verunica, Gimnazija Eugena Kumčića Opatija
Gordana Vučinić, Knjižnica i čitaonica "Ivan Goran Kovačić" Vrbovsko
Željka Sarčević, Multimedijalni centar Klana
Jasminka Tešević, Udruga „Potencijal“
Zlata Jaška, NZJZ PGŽ
Tanja Stanić Brdar, ASK RI
Darko Roviš, NZJZ PGŽ*

Radionica 1: Pisanje projekta

Prvi koraci

Premda je od vremena kada sam i sama sa svojim vršnjacima smišljala programe za mlade prošlo dvadesetak godina, u meni je uvijek ostala ona iskra uzbuđenja, mješavina straha i kreativnog zanosa, kad mlada osoba stvara nešto novo radeći za dobrobit zajednice. Iz vlastitog iskustva znam koliko je bitno mladima dati priliku da svoje ideje pretoče u vidljive projekte i time aktivno pridonesu pozitivnim promjenama u društvu.

Radionica 1 „Pisanje projekta“ bila je mladima mali doprinos nas odraslih u podršci nužno potrebnoj na putu od ideje do realizacije nekog projekta. Radionica je održana pod vodstvom dr. Zlate Jaške i prof. Tanje Stanić Brdar. Na radionicu su bili pozvani svi zainteresirani mladi ljudi koji planiraju sudjelovati u Natječaju samoorganiziranja mladih.

Nakon upoznavanja i razmjene dosadašnjih iskustava na sličnim projektima, sudionici su podijeljeni u manje grupe u kojima su, prema prethodno dobivenim uputama, imali zadatak osmisлити prijedlog svog projekta. Svi sudionici dobili su i pisani materijal s kratkim uputama.

Naziv programa	Poželjno je da naziv projekta bude kratak i jasan, ali i da na neki način govori o njegovom sadržaju. Kratak i zvučan naziv dobro dođe kada se projekt spominje u javnosti, a opisni dio treba iskazati osnovno značenje projekta.
Problem (objašnjenje potreba)	Zašto je zapravo potreban vaš projekt? Opišite koju bi važnu potrebu trebao zadovoljiti. Čija je to potreba? Zašto je ona značajna?
Cilj	Problem čijem je rješavanju posvećen vaš projekt mora imati bar jedno rješenje. Obično ima više mogućih rješenja, ali nisu sva jednako dobra: neka bi predugo trajala, neka su preskupa, a neka su iznad vaših snaga. Nije dovoljno pokazati da je predloženo rješenje valjano (da rješava problem), ono mora biti i ostvarivo (pomoću snaga kojima raspolazete i uz razumnu količinu potpore) te optimalno (s obzirom na resurse, povoljnije od drugih mogućih ili ponuđenih rješenja). <u>Rješenje koje izaberete nije ništa drugo nego cilj vašeg projekta.</u> Cilj treba biti određena promjena situacije, realno ostvariva u dogledno vrijeme, takva da je problem u novoj situaciji ukinut.
Operativni ciljevi (podciljevi)	Što smatrate da treba učiniti da biste riješili problem, tj. postigli cilj projekta? Do kakvog konkretnog stanja ili događanja imaju dovesti aktivnosti koje ćete provesti u okviru projekta? Operativni ciljevi su mjerljivi rezultati projekta, iskazani u takvim odrednicama da se može ustanoviti je li projekt ostvaren, odnosno u kojoj mjeri. To ne znači samo da ste postavili jasne zadaće, već i da ste objasnili da su te zadaće baš ono što treba postići da bi se riješio problem, tj. postigao cilj.
Aktivnosti	Tu je pravo mjesto za 'priču' o projektu kao seriji akcija, komunikacija, kreacija... koje vode prema rješenju problema. Kroz aktivnosti možete steći predodžbu o tome što ćete raditi, gdje i s kim, anticipirati ponešto iz svakodnevnog života u radu na projektu.
Korisnici programa	Već u određenju problema treba navesti koga on pogađa. Što konkretnije odredite društvenu grupu na čiji će položaj direktno (nadajmo se pozitivno!) djelovati ostvarenje projekta. Definirajte tu skupinu po njenim bitnim obilježjima, ali nemojte zaboraviti ni na kvantitetu - koliki broj ljudi otprilike možete obuhvatiti.
Evaluacija	Ako su operativni ciljevi (podciljevi) postavljeni dovoljno konkretno i korisnici dovoljno jasno određeni, već imate glavne indikatore uspješnosti projekta. Treba planirati kako ćete ih iskoristiti. Tijekom trajanja projekta dobro je u intervalima tražiti od korisnika povratnu informaciju: kako im se sviđa to što radite, što dobivaju, kojom ocjenom bi ocijenili sadržaj projekta i voditelje, što bi možda voljeli promijeniti, kako... Evaluacija se može provesti usmeno ili pismeno, putem evaluacijskih upitnika.
Održivost	Planirate li nastaviti raditi na istoj/sličnoj problematici i nakon završetka ovog projekta? Hoće li to ponovo biti projekt koji iziskuje financiranje (ili kanite nastaviti dobrovoljnim angažmanom)? Ako bude potrebno, kako ćete namaknuti sredstva? Računate li na potporu drugih izvora, na vlastite prihode, članarine, dobrovoljne priloge, na subvencije iz državnih fondova ili regionalnih i lokalnih vlasti?
Struktura rashoda (proračun)	Proračun je prijevod projekta u novčane iznose. Ako ste planirali sve komponente projekta, ne bi trebalo biti teško prevesti ih u troškove. Troškovi se moraju što je moguće više zasnivati na ponuđenim stvarnim cijenama, standardnim tarifama itd. Nastojte da što više stavaka bude zasnovano na točno utvrđenim troškovima, a ne na približnim procjenama.

Voditeljice su nastojale biti podrška i, što je više moguće, pustiti sudionike da samostalno kreiraju projekte. Sva su postavljena pitanja, naravno, dobila odgovor, kako bi rezultat bili ujednačeni, što jasniji i konkretniji projekti.

Nakon svake prezentacije, povratnu informaciju o tome što je dobro, a što bi se još moglo poboljšati davala je cijela grupa. Time su sudionici potaknuti na međusobnu suradnju više nego na kompeticiju. Na kraju krajeva, svi koji žele raditi – pobjednici su!

Radionica je trajala dva sata, a sudionici su na

kraju izjavili da im je bila vrlo korisna i poučna, da su dobili dodatnu motivaciju da napišu projekt i pristupe natječaju s više sigurnosti i vjere da će uspjeti proći na natječaju, ali i uspješno realizirati projekt.

Na Radionici 1, održanoj prije kraja natječaja za tekuću godinu, osim učenika srednjih i osnovnih škola i studenata, sudjelovali su i mentori na projektima, koji su se temom mentorstva bavili u zasebnoj grupi.

*Tanja Stanić Brdar, prof. psiholog,
voditeljica radionice*

KISS (Keep It Short & Simple)

Narodna poslovice „na mladima svijet ostaje“ upućuje nas na značaj rada s mladeži. U svijetu različitih manipulacija jako je bitno odgojiti i obrazovati mlade naraštaje u duhu individualnog identiteta, kritičkog promišljanja i vlastitih, nekonformističkih stavova. Svakodnevna skromna i nedorečena (SMS) komunikacija često se negativno odražava na njenu kvalitetu. Stoga je jedan od ciljeva druge radionice, održane u okviru projekta samoorganiziranja mladih, bio poticanje retoričkih vještina, kao i različitih oblika komunikacije u smjeru predstavljanja vlastitih stavova i konstruktivnog djelovanja u društvenoj sredini. Uočeno je da mladi u sebi nose mnogo vrlina, tj. ljudskih vrijednosti i, ako im se omogući ispravnost djelovanja, mogu afirmirati svoje potencijale.

Tijekom radionica pozornost je bila usmjerena na javno nastupanje. Sudionici radionica usvajali su značajke kvalitetnog auditivnog i vizualnog predstavljanja svojeg rada (usmeno izlaganje i izrada postera). Nakon usvojenih informacija, samostalno su predstavljali projekte svojih interesnih skupina te im je odmah dana povratna informacija.

Na temelju naših aktivnosti, zaključuje se da se ispravnim poticanjima i sustavnom brigom za mlade postižu visokovrijedni rezultati te da ulaganjem u mlade, ulažemo u budućnost našeg društva.

*Dr.sc. Anita Rončević, prof.,
voditeljica radionice*

Radionica je provedena 9. veljače 2011., od 9,30 do 16,00 sati, u OŠ Kozala, pod vodstvom profesorice Anite Rončević. Sudjelovalo je 12 grupa, s ukupno 48 sudionika. Na kraju uspješno provedene radionice prezentirano je šest postera.

Grupa - projekt	Mjesto	Broj
Face u frci	Mali Lošinj	4
Govorništvo za zajedništvo	Rijeka	5
„Assunta“	Rijeka	4
Mladi u svijetu rada	Rijeka	2
„Živa pozitivna“	Viškovo	3
Mozaik – novi način izražavanja	Rijeka	6
„Što hoću, to i mogu“	Matulji	3
Svijet na dlanu	Rijeka	2
Debata: učitelj - učenik	Rijeka	5
Od svađe do prijateljstva	Rijeka	2
Moje ideje za sutra	Mali Lošinj	4
Hrvatska pismenost u srednjem vijeku	Ravna Gora	8

Dojmovi s Radionice 2

Mozaik – novi način izražavanja

Na radionici izrade postera bilo je jako zabavno i poučno. Najprije smo se upoznali s karakteristikama postera i time kako ga izraditi. Članovi naše grupe bili su zadovoljni što su svoj projekt dovršili navrijeme i kroz planirane aktivnosti. Na toj smo radionici samo potvrdili da volimo surađivati i da odgovorno izvršavamo zadatke. Nije bilo jednostavno prezentirati svoj rad pred brojnim grupama. Bili smo prvi i imali smo malu tremu. Ipak, sve je dobro završilo i dobili smo pohvale drugih grupa i voditeljice.

Što hoću, to i mogu

Druženje s Timom za mlade PGŽ, ostalim sudionicima projekta i dr.sc. Rončević bilo je ugodno i informativno. Gđa Zlata Jaška i g. Darko Roviš potrudili su se da dobijemo sve potrebne informacije o rokovima i zaduženjima te o načinima kako da prezentiramo svoj rad. Također, s gđom. Rončević puno smo pričale o našem projektu te nas je stvarno motivirala za dalji rad.

Lorena Zec

Face u frci

Najznačajnije mi je bilo naučiti kako unaprijediti i bolje predstaviti neki moj rad te kako se riješiti treme koja me svlada prije svakog javnog nastupa. Jako mi se svidjelo to što sam upoznala drugu djecu i njihove projekte, koji su mi bili jako zanimljivi.

Lucija Fabijanić

Kroz radionicu sam shvatila koliko je važan timski rad. Jedna od najboljih uspomena i nešto što ću sigurno pamtit i jest komentar našeg rada od strane ostalih sudionika. Radionica je bila uspješna jer smo dobili nova saznanja o načinu govora pred publikom, o razbijanju treme. Hvala organizatorima na lijepo provedenom danu! ☺

Klara Mihaljević

Na završnoj radionici svidio mi se način rada voditeljice radionice i prostor u kojem je radionica održana. Posebno je bila bitna stručnost voditeljice koja je na pravi način grupama prenijela ono što je htjela.

Donatella Sorić

Kažu da školu ne čine zidovi. Ne, ne čine. Škola su učenici koji joj daju život, škola su učitelji koji joj daju dušu. Da je više učitelja (profesora) kao što je prof. Rončević, radije bismo išli u školu. Zašto? Jer se ona drži one svoje – KISS (Keep It Short & Simple)!

Matea Vidulić

Živa pozitivna

Radionica nam se jako svidjela, kao i cjelokupni projekt. Sve je zaista jako lijepo zamišljeno i organizirano te se planiramo prijaviti na novi natječaj.

Hrvatska pismenost u srednjem vijeku

Bit ćemo kratki. Vjerojatno već sve znate, da ne duljimo... Nama se danas uistinu sve sviđalo i stvarno nemamo nikakvih zamjerki. Bilo nam je lijepo i želja nam je opet se sastati. Iskrene čestitke i veliki pozdrav od

Filološke skupine OŠ iz Ravne Gore ©

„Assunta“

Smatramo vrlo pohvalnim to što je Tim za mlade PGŽ uz grupe od samog početka. Osim što su od velike

pomoći grupama ako dođe do nekih poteškoća, potiču mlade da se okupljaju i istodobno poučavaju da se svaki zajednički zadatak ima shvatiti vrlo ozbiljno i odgovorno. Mislimo da je cjelokupan rad bio izuzetno dobar i poticajan za grupe mladih, koje su dobile podršku kroz sve etape realizacije svog projekta. Tako je bilo i s Radionicom 2, osmišljenom kao pomoć skupinama da što bolje prezentiraju svoj rad u obliku plakata, kao edukacija mladih koji ranije nisu imali prilike izložiti svoj rad na taj način.

Kako je grupa „Assunta“ jedna od „starijih“ u ovom projektu (svi sudionici imaju više od 20 godina), i prije radionice već smo imali ideje kako bi mogao izgledati naš plakat. No, to nikako ne znači da na posljednjoj radionici nismo ništa naučili. Naprotiv, naučili smo slušati druge skupine mladih, njihove probleme i načine na koje su ih razriješili. S pozornošću smo slušali i o tome koje su zakonitosti izgleda plakata i rasporeda informacija koje na njemu trebaju biti istaknute. Ta je radionica pridonijela finalnom izgledu plakata koji sada svi mogu vidjeti i upoznati se s projektom kojim smo vrlo zadovoljni i ponosni.

Debata učitelj - učenik

Rijeka

Članovi grupe		
Ana Marija Kovačević	17	učenica, OŠ Pećine
Ana Mioč	14	učenica, OŠ Pećine
Ela Vehovec	14	učenica, OŠ Pećine
Marko Husain	14	učenik, OŠ Pećine
Neven Pilić	13	učenik, OŠ Pećine

Mentor: Slavica Rumora, prof. pedagog
Broj članova grupe: 5, u projektu sudjelovalo 10 osoba, 170 korisnika

Osnovna škola Pećine javila se prošle godine na natječaj Samoorganiziranja mladih u lokalnim zajednicama.

Na početnoj radionici dobivene su sve potrebne informacije o programu. Učenici su kroz radionicu poučeni o pravilnoj izradi projekta. Projekt „Debata: učitelj - učenik“ nešto je o čemu su učenici škole i ranije razmišljali, a nakon radionice započinje njegova realizacija. Voditelji radionice pružili su učenicima svestranu podršku, a PGŽ je prepoznala važnost projekta za mlade i dala financijsku potporu.

Učenicima su u realizaciji pomogla razrednica, razrednica i školska pedagoginja. Zajednički osmišljene ideje pokazale su se izuzetno vrijedne u ostvarivanju timskog rada učenika i učitelja.

Pripreme i prepreke

Dogovoren je cilj projekta: poboljšati suradnju učitelja i učenika te spoznati nove vrijednosti komunikacije. Pripreme su trajale mjesec dana i uključivale su niz aktivnosti: promociju projekta učenicima, roditeljima i učiteljima škole, izradu letka i prezentacije, definiranje tema debate, informiranje o projektu putem školske web-stranice, upoznavanje učenika s pravilima i načinima debatiranja.

Prepreke ostvarenju projekta, srećom nenepremostive, bile su početna nedovoljna spremnost učenika za takav oblik komunikacije i nedostatak slobodnog vremena zbog preopterećenosti školskim obvezama. No, s druge strane, učenici su pokazali iznimno zadovoljstvo temama debate i volju za timskim radom. Sudjelovanjem su ostvarili prostor za kritičko izražavanje, argumentiranje stavova i drugačiji oblik komunikacije s učiteljima.

Drugi učenici škole, koji su promatrali odvijanje debate, izrazili su zadovoljstvo takvim oblikom komunikacije i dobili odgovore na mnoštvo pitanja i dvojbi vezanih uz neke postupke učitelja.

Mišljenja smo kako je potrebno nastaviti s takvim projektima jer pružaju učenicima prigodu za stvaralački rad koji pridonosi kvaliteti života, a samim time i sveopćem zadovoljstvu. Učenici se debatiranjem razvijaju u međusobnoj komunikaciji, obogaćuju rječnik i potiču na kritičko mišljenje. Kroz njima zabavan način razvijaju vještine i sposobnosti potrebne za življenje i uspjeh.

Slavica Rumora, prof.

Živa pozitivna

Viškovo

Članovi grupe		
Katarina Mihelić, voditeljica	14	učenica, OŠ Sv. Mateja
Antonia Jelovica	15	učenica, OŠ Sv. Mateja
Jelena Mulac	15	učenica, OŠ Sv. Matej
Ela Poleti	15	učenica, OŠ Sv. Mateja
Stefano Blažić	14	učenik, OŠ Sv. Mateja

Mentor: Vali Božić, prof.

Broj članova grupe: 5, u projektu sudjelovalo 40 osoba, korisnika 500

Na natječaj Primorsko-goranske županije prijavili smo se radi promicanja suradnje, prijateljstva, zajedništva te međusobnog uvažavanja. Oduvijek je postojala želja da snimimo film, a sada smo, uz pomoć financijskih sredstava Primorsko-goranske županije i Općine Viškovo, u tome uspjeli. Snimili smo edukativni film „Halubajska drama“ kojim smo izuzetno ponosni.

Ponosni na sebe

U početku, kada smo se tek prijavili na natječaj, nismo očekivali da će u realizaciji projekta biti tako puno posla. Prvo je trebalo napisati scenarij, čega smo se odmah uhvatile Antonia Jelovica i ja. Zatim je slijedio odabir glumaca i naposljetku snimanje. Snimanje filma dosta je zahtjevno i puno smo vremena trošili u pripreme scena. Svi smo u film uložili puno truda pa nismo željeli odustati, nego ići dalje, do kraja. Zaista nam se isplatilo i jako smo ponosni na naš rad i trud.

Iako nam je bilo zabavno glumiti u filmu, ponekad je bilo i malo naporno, jer smo neke scene više puta ponavljali, ili pak neugodno, jer smo trebali dobro odglumiti zaljubljuvanje i ženidbu, prikazati osjećaje.

U filmu se radi o nekad imućnoj djevojci Lani koja se, zbog rastave svojih roditelja i propasti očeve tvornice, iz velikog grada doseli u malo mjesto, k djedu i baki. Majka Linda napustila je Lanu i njena oca zbog

mlađeg, imućnijeg čovjeka. U malome mjestu razvile su se predrasude. Lana pohađa novu školu, ali se ne uklapa u društvo. Nakon par tjedana prijatelji se s dvjema učenicama, Marijom i Helenom, koje postaju njene najbolje prijateljice. Zaljubljuje se u dječaka Jakova kojem pomaže na satovima engleskog jezika uz prilagođen način rada. Organizira se natječaj na razini svih škola, snima se film na engleskom jeziku. Lana, Jakov, Marija, Helena i Antonela za film snimaju pjesmu. Lanina se majka Linda iznenada vraća iz Londona da uzme Lanu od njezinog oca, ali Lana to odlučno odbija. Tada Linda zauvijek odlazi. Otac se ženi seljankom Mirtom te prihvaća njezino dvoje djece iz prijašnjeg braka, Tomu i Ivu, Lanine vršnjake.

U ulogama su se pojavili: kao Lana - kao Katarina Mihelić, kao Jakov - Stefano Blažić, kao otac Andrija - Ivan Brkić, kao nona - Daria Jardas, kao nono - Mate Mrša, kao Mirta - Jelena Mulac, kao majka Linda - Nataša Mesaroš-Grgurić, kao Marija - Antonia Jelovica, kao Helena - Lucija Abramović, kao Tomo - Renato Črnjar, kao Iva - Ivana Blašković, kao razrednica - Vali Božić, kao vjenčane kume - Ela Poleti i Lucija Zorić.

Premijera filma održana je 19. studenog 2010., u pansionu „Šmrika“. Čast da prvi pogledaju film imali su naši roditelji, predstavnici Primorsko-goranske županije, Općine Viškovo i Osnovne škole „Sveti Matej“.

Velika nam je podrška bila naša nastavnica Vali Božić, a veliku zahvalu želimo iskazati svima koji su nam ustupili prostor za potrebe snimanja: Općini Viškovo, načelniku gosp. Goranu Petrcu i njegovim suradnicima, OŠ „Sveti Matej“, knjižari i foto-video studiju „Matej“, snimatelju Vladimiru Sušnju, gđi. Eldi Golac, vlasnici picerije „Podroom“, g. Nenadu Klajiću, vlasniku frizerskog salona „Klajić“, g. Marinku Hostu, vlasniku pansiona „Šmrika“ i Gradskom kolodvoru Rijeka.

Ne predrasudama!

Film „Halubajska drama“ prvi je naš pothvat takve vrste no, nadamo se, ne i posljednji. U Osnovnoj školi „Sveti Matej“ svi su razredi bili upućeni u naš rad tijekom godine te pogledali film. Film je doživio pozitivan odjek, pojavili smo se u „Glasniku“ Općine Viškovo, „Kvarnerini“ i dali smo intervju za „Novi list“.

Taj je projekt jedan od kvalitetnijih pothvata u našem školovanju te se svakako namjeravamo nastaviti baviti filmom, koji smo zavoljeli stvarajući godinu dana. Kroz projekt smo pokazali složnost, zajedništvo, doživjeli ugodnu obiteljsku atmosferu - ono što u mnogim zajednicama danas nedostaje. Nadamo se da će naš film imati utjecaja na gledatelje i da će početi u pozitivnijem svjetlu gledati na svijet te se truditi suzbijati predrasude i sve što osporava društvo na putu do zajedništva i složnosti. Svake ćemo godine sa zadovoljstvom sudjelovati u novim projektima i time učiniti nešto za bolju budućnost.

Katarina Mihelić

Moje ideje za sutra

OŠ Kraljevica, Kraljevica

Članovi grupe		
Mateo Krulić	13	učenik, OŠ Kraljevica
Lucija Žic	13	učenica, OŠ Kraljevica
Toni Cifrek	13	učenik, OŠ Kraljevica
Robert Crnković	13	učenik, OŠ Kraljevica
Lucija Žic	13	učenica, OŠ Kraljevica

Mentor: Vesna Ban, prof. pedagog
Broj članova grupe: 5,
u projektu sudjelovalo 12 osoba,
korisnika 30

Većina mojih prijatelja u razredu često postavlja pitanje: zašto se donose neke odluke i pravila, a nas nitko ništa ne pita? Ako odrasli traže da preuzmemo odgovornost za vlastito ponašanje, trebali bi dopustiti da i mi mladi sudjelujemo u donošenju određenih pravila, ne samo na razini škole, već i na razini grada.

Političari govore da smo mi mladi velik potencijal, da smo budućnost i da u nas treba ulagati. No, nas nitko ništa ne pita, a odrasli odlučuju za nas kao da točno znaju što nam je potrebno. Mada se stalno govori i o tome kako je sport važan i kako mlade treba s ulice poslati u sportske dvorane i na igrališta, u našem gradu i školi nema uređenih sportskih igrališta.

Mladi moraju imati mogućnost sudjelovanja u donošenju njima važnih odluka i na taj način kreirati svoju budućnost te učiti kako preuzeti odgovornost za vlastite izbore.

Mladi – ravnopravni partneri

Kako bi se naš glas čuo i kako bi se mlade doživljavalo kao ravnopravne partnere, neophodno je da naučimo i steknemo određene vještine. U školi na redovnoj nastavi to je teško, ili čak nemoguće, zbog preopterećenosti planom i programom, ali nije kroz slobodne aktivnosti. Stoga smo u našoj školi „Kraljevica“ prošle školske godine započeli s nizom aktivnosti. Organizirali smo nekoliko radionica i debata o uvažavanju različitosti, nasilju na facebooku, nasilju u sportu, urbanoj umjetnosti. Cilj nam je bio upoznati barem dio učenika s problemima koji nastaju zbog nasilja i neučinkovitog rješavanja sukoba. Zaključili smo da je ključ rješenja KOMUNIKACIJA.

Radionica „Kako napisati projekt“ bila je poticaj učenicima da razmišljaju o problemima oko njih, o uzrocima tih problema. Kako bismo što kvalitetnije riješili problem, potrebno je osmisлити plan rješavanja.

Akcijom do promjene

Problem u školi bila je (ne)disciplina učenika za vrijeme nastave. Pojedini učenici svojim su ponašanjem onemogućavali ostalima pratiti nastavu i sudjelovati u radu. Kako bismo to prekinuli, na Vijeću učenika predložili smo da svaki učenik koji bude pismeno opomenut dobije jednu od predviđenih pedagoških mjera. Prijedlog su prihvatili Vijeće roditelja i Vijeće učenika. U vrlo kratkom periodu uočene su promjene. Nažalost, ispada da učenici reagiraju samo na kazne, ali i to je nešto, budući da sada zainteresirani učenici mogu nesmetano pratiti nastavu.

Tom akcijom smo mi mladi promijenili postojeću situaciju nabolje i pokazali da su pasivnost i stav „zašto baš ja, može netko drugi“ nepotrebni. Tom smo akcijom bili „buntovni“, ali ne i destruktivni. Svako napredno društvo zna da je najučinkovitija prevencija osnaživanje mladih i odgajanje za mir i poštivanje ljudskih prava. Mladi se ne smiju distancirati od svijeta odraslih, ignorirati društvo i pasivno prihvaćati svaku odluku. Pa nećemo valjda služiti samo kao ukras koji šutke klima glavom?!

Prošle godine nismo uspjeli realizirati naš plan - povezivanje i druženje s vršnjacima iz Lošinja. Razlog tome bio je nedostatak novca. Odrasli, tu se ne radi o hiru, već o našem projektu! Mi ne odustajemo te prilažemo projekt u nadi da će ekipa učenika koja je započela dovršiti svoj rad.

Mateo Krulić

Hrvatska pismenost u srednjem vijeku

Ravna Gora

Članovi grupe		
Tin Jurković	14	učenik, OŠ B. Markovića
Dora Podobnik	14	učenica, OŠ B. Markovića
Katarina Ružić	14	učenica, OŠ B. Markovića
Ivana Padavić	14	učenica, OŠ B. Markovića
Katarina Petrinović Kordiš	13	učenica, OŠ B. Markovića
Loren Šinkovac	13	učenik, OŠ B. Markovića
Janja Možgon	12	učenica, OŠ B. Markovića
Ana Toljanić	15	učenica, OŠ B. Markovića
Rafael Cvitković	13	učenik, OŠ B. Markovića
Janja Možgon	12	učenica, OŠ B. Markovića
Doris Lakotić	13	učenica, OŠ B. Markovića
Toni Janeš	13	učenik, OŠ B. Markovića
Filip Štefančić	13	učenik, OŠ B. Markovića

Mentor: Majda Burić, prof. hrvatskog jezika i književnosti

Broj članova grupe: 13, u projektu sudjelovalo 25 osoba, korisnika 150

Filološka je skupina izvannastavna aktivnost pri Osnovnoj školi dr. Branimira Markovića u Ravnoj Gori. Šestu godinu skupina radi pod mentorstvom prof. Majde Burić. Okuplja 20-ak učenika predmetne nastave koji pokazuju interes za proučavanje i učenje hrvatskoga jezika i govora.

U šk. god. 2009./2010. planom rada, između ostaloga, predviđeno je ostvarivanje projekta Hrvatska

pismenost u srednjem vijeku. Projekt je po raspisanom natječaju prijavljen i odobrena su određena financijska sredstva. Na projektu se nastavilo raditi i u šk. god. 2010./2011. zato što je 1400 godina hrvatske pismenosti veoma zahtjevna tema.

Podrška pri ostvarivanju projekta dobivena je od Primorsko-goranske županije, Općine Ravna Gora, načelnika Anđelka Florijana, roditelja učenika, tima za samoorganiziranje mladih, dr. sc. Rončević te naše ravnateljice Nade Ivančić.

Težak, ali i radostan rad

Tijekom ostvarivanja projekta učenici su naučili kako napisati projekt, čitali stručnu literaturu, izdvajali bitno od nebitnog/manje bitnog, analizirali, zaključivali, aktualizirali, otvarali nova pitanja, bili na terenskoj nastavi u HAZU-u, napravili Power Point prezentaciju, izradili plakat, naučili osnove retorike, uvježbavali javni nastup te primijenili stečeno znanje i vještine.

Najveći izazov bio je zainteresirati tinejdžere za srednjovjekovnu hrvatsku pismenost i njezino proučavanje, što je učinjeno uspješnim prenošenjem mentorice „opčinjenosti“ Baščanskom pločom i poviješću hrvatskoga jezika na učenike.

Budući da problemska i projektna nastava pridonose boljem razumijevanju i spoznavanju materije, rad na projektu bio je istodobno naporan i poticajan, težak i radostan.

Mediji još nisu uključeni u projekt, no bit će prilikom predstavljanja u Domu kulture u Ravnoj Gori.

Vršnjaci dosadašnjih sudionika županijskog natječaja za samoorganiziranje mladih ove su se godine prijavili na novi natječaj s projektom EU4U, čime je postignut jedan od ciljeva – umrežavanje.

Činjenica je da ljudi sve više žive život „online“, s opravdanjem umrežavanja, a bez spomena otuđenja i samootuđenja. Samoorganiziranje mladih ponudilo je bolje rješenje – zdrav život „licem u lice“, umrežavanje, druženje, učenje, spoznavanje, razvoj i napredak. Znanje je uvijek potencijalni napredak, a napredak je prioritet svakog društva.

Majda Burić, prof.

Organizacija slobodnog vremena za tinejdžere

Vrbovsko

Članovi grupe		
Sanja Milanović	14	učenica, OŠ I.G.Kovačića Vrbovsko
Stephany Jardas	14	učenica, OŠ I.G.Kovačića Vrbovsko
Matea Štefanac	14	učenica, OŠ I.G.Kovačića Vrbovsko
Sara Trbović	10	učenica, OŠ I.G.Kovačića Vrbovsko
Bojan Radošević	11	učenik, O.Š. N. Tesle Moravice
Alen Grgurić	13	učenik, O.Š. N. Tesle Moravice
Branka Ivanišević	11	učenica, O.Š. N. Tesle Moravice
Vladimir Petrović	14	učenik, O.Š. N. Tesle Moravice

Mentor: Gordana Vučinić, prof. pedagog

Broj članova grupe: 8, u projektu sudjelovalo 12 osoba, 20 korisnika

Dobro došli u naš mali tim! Naša grupa okupljena je u Gradskoj knjižnici I. G. Kovačića Vrbovsko. Budući da se svakodnevno nakon nastave okupljamo u knjižnici (većinom smo putnici koji čekaju i više od sat vremena školski autobus koji nas vozi prema našim mjestima stanovanja u okolici), došli smo na ideju da nešto zajedno radimo.

Do sada smo u knjižnici sudjelovali na različitim kreativnim radionicama na kojima smo najčešće

izrađivali nakit ili oslikavali staklo pa je dečkima uglavnom bilo dosadno. Smišljajući što bismo mogli raditi zajedno, dobili smo informaciju o natječaju samoorganiziranja mladih, odlučili pokušati i dogovorili: osnovat ćemo foto-skupinu! Za početak nas petoro, a nakon toga - tko želi neka se priključi! Tako je, uz 10-ak najustrajnijih, kroz našu grupicu prošlo dosta učenika.

Financijskim sredstvima dobivenim po natječaju PGŽ kupljen je fotoaparatus, platno za projekciju i razvijene su naše fotografije. Budući da je jedan dio grupe radio i u Moravicama (osmaši su bili isto jaaaako vrijedni), naš je rad koordinirala ravnateljica knjižnice Gordana Vučinić.

Svi su pobjednici

Sve u svemu, bilo nam je zabavno i korisno, mislimo da smo nešto i naučili, ne samo o fotografiji, nego i o radu u timu, dogovaranju, pohvalama i kritikama.

Poručujemo mladima: javite se na buduće natječaje, važno je imati ideju, a onda nekoliko glavica na hrpu i eto pravog projekta! Najvažnije je znati da se ne radi o natjecanju, svi su sudionici pobjednici, svi želimo zdravu županiju, a naše male aktivnosti pridonose tome da mladi svoju energiju i kreativnost usmjeravaju na dobre i pozitivne aktivnosti.

Matea Štefanac i Sanja Milanović

Od svađe do prijateljstva

Klub mladih medijatora, OŠ Kozala, Rijeka

Članovi grupe		
Nikolina Višković	15	učenica, PRHG
Dario Marčetić	14	učenik, OŠ Kozala
Tea Perasz	14	učenica, OŠ Kozala
Karlo Butorac	13	učenik, OŠ Kozala
Kristina Frković	14	učenica, OŠ Kozala
Martina Restović	13	učenica, OŠ Kozala
Leon Mikulić	12	učenik, OŠ Kozala
Barbara Frković	12	učenica, OŠ Kozala
Filip Karadžić	11	učenik, OŠ Kozala
Karla Melon	11	učenica, OŠ Kozala

Mentor: Mladen Župan, prof. psihologije

Broj članova grupe: 10, u projektu sudjelovalo 13 osoba, korisnika 248

Ideja o osnivanju Kluba mladih medijatora došla je od nekoliko učenica i učenika osmog razreda iz prošle generacije. Budući da je u našoj školi prije dvije godine otvoren Medijacijski centar Rijeka, o medijaciji i nenasilnom rješavanju sukoba imali smo

prilike čuti od učiteljica i voditeljice Centra na satu razrednog odjela, a naši roditelji na roditeljskim sastancima. I od naših vršnjaka u drugim školama u gradu bilo je zanimljivo čuti o njihovim iskustvima i aktivnostima koje provode o temi medijacije i nenasilne komunikacije. Stoga smo se odlučili obratiti Medijacijskom centru Rijeka s idejom o osnivanju kluba učenika naše škole koji će na radionicama učiti o nenasilnoj komunikaciji i o tome kako medijacijom jedan drugome možemo pomoći u svakodnevnim problemima koji nam se događaju za vrijeme škole, ali i slobodnog vremena. Počeli smo okupljati učenike, uglavnom predstavnike razreda iz Vijeća učenika, ali i ostale zainteresirane.

Prihvaćenost i podrška

Podršku projektu dali su ravnateljica škole, naši učitelji i razrednici, koji nam uvijek izlaze ususret kada imamo obveze prema Klubu. Osim njih, podrška u realizaciji ideja koje želimo provesti u djelo naši su mentori - školski psiholog i voditeljica Medijacijskog centra, koji vode edukativne radionice i vježbe. Veliku podršku daju nam i roditelji, kojima je jako

drago da u školi izvan nastave imamo priliku učiti i raditi stvari koje se tiču prevencije nasilja među učenicima. Svi u našoj okolini pokazali su oduševljenje projektom.

Zanimljive i zahtjevne teme

Aktivnosti Kluba najčešće su uključivale radionice o temama komunikacije, komunikacijskih vještina, sukoba, stilova rješavanja sukoba i medijacije. Te su nam teme bile jako zanimljive, ali i jako teške. Puno smo govorili o sukobima i svađama u kojima smo se našli, ali i puno naučili o komunikacijskim vještinama, o tome kako prepoznati svoje potrebe, izraziti osjećaje i izboriti se za svoje stavove a da nikoga ne povrijedimo.

Osmišljavajući i pišući projekt, predvidjeli smo niz aktivnosti, no, zbog nepredviđenih okolnosti i nedostatka novaca, neke od njih nismo mogli provesti. Kako bismo ipak ostvarili postavljene ciljeve, tijekom projekta osmislili smo slične ideje koje možemo provesti sa sredstvima koja su nam na raspolaganju, našom maštom i kreativnošću. Umjesto snimanja filma o vršnjačkoj medijaciji, odlučili smo posjetiti sve razrede škole s kratkom prezentacijom o radu Kluba, kako bismo ih upoznali s onim što radimo, s dobrobitima medijacije, našim uspjesima te i njih potakli da nam se pridruže i nešto poduzmu kako bi u našoj školi bilo manje svađa.

Dobivena sredstva potrošili smo na materijale koji su nam potrebni za radionice. Sve nam je to koristilo za učenje i radove koje smo koristili na prezentacijama u razredima naših kolega u školi.

Predanošću protiv prepreka

Već na samom početku projekta, zbog spomenutih neočekivanih događaja, pojavila se prepreka zbog čega smo kasnili s radionicama. No, tada se u projekt uključio psiholog naše škole i radionice i vježbe su počele. Najveći izazov bio je uvjeriti učenike da sukobi mogu biti pozitivni ako se riješe na konstruktivan način, da medijacija može pomoći da obje strane iz sukoba izađu zadovoljne i da rješenje bude na obostranu korist.

Izazov je bio provesti predviđeni projekt s manje sredstava nego što smo planirali, ali timski rad i predanost projektu i ideji oko koje smo se okupili potaknuli su nas da budemo još snalažljivi, kreativniji, maštovitiji i inovativniji te da uspješno ostvarimo zacrtane ciljeve i realiziramo projekt. Uvažavanjem ideja svih članova grupe, promišljanjem svake predložene ideje, kao i podrškom mentora, u velikoj smo mjeri uspjeli.

Novi ciljevi

Ostalo je još puno toga što možemo i želimo učiniti, a s radom Kluba planiramo nastaviti. Želja nam je uključiti i nove članove

i proširiti Klub. Biti vršnjački medijator nije lako i u tome nam treba još puno vježbe i truda. Voljeli bismo naše prezentacije predstaviti vršnjacima, učenicima drugih škola te se povezati s grupama koje se također bave medijacijom, kao što su naši vršnjaci iz škole «Milan Brozović» u Kastvu, koji od ove školske godine imaju izvannastavnu aktivnost vršnjačke medijacije. Međusobno možemo podijeliti iskustva i uspjehe koje smo do sada postigli i zajedno napraviti novi projekt vezan uz medijaciju.

Potaknuli vršnjake

Svima nam je rad na projektu, uz podršku mentora i cijele škole, bio jako zanimljiv i jako nam se svidio. Naučili smo puno toga: osim novih znanja i vještina iz medijacije i nenasilnog rješavanja sukoba, naučili smo kako raditi u timu u kojem smo svi ravnopravni, kako je kada te okolina i odrasli podržavaju i pružaju ti pomoć te kako je raditi za dobrobit vršnjaka, kolega i prijatelja. Iskustva na tom projektu bit će nam od velike pomoći kada budemo planirali nove projekte, jer sada puno toga znamo o organizaciji, troškovniku i provedbi takvog projekta.

Izenadilo nas je koliko je puno naših vršnjaka bilo zainteresirano za Klub i radionice i koliko ih se željelo pridružiti. Drago nam je da smo vršnjake uspjeli zainteresirati za medijaciju i svakako ćemo ih uključiti u naš Klub i nove aktivnosti i projekte. Također nam je drago da su učitelji zadovoljni i ponosni na nas što smo pokazali želju i volju da s ostalim učenicima u školi razgovaramo o nenasilnoj komunikaciji i medijaciji i da na tome radimo.

Nažalost, za vrijeme projekta nismo uspjeli ostvariti suradnju s medijima, ali će rezultati našeg projekta biti objavljeni na internet-stranici naše škole, Foruma za slobodu odgoja i na Facebook-profilu Mreže medijacijskih centara «Možemo to riješiti!». Bude li prilike, svakako ćemo Klub i uspjehe našeg projekta promovirati i ubuduće.

Povjerenje u mlade

Preporučamo mladima da se uključe u Projekt samoorganiziranja mladih jer će tako steći brojna i korisna iskustva i znanja koja će moći primijeniti u budućnosti. Nama puno znači to što smo mogli sami osmisliti što želimo raditi i, uz podršku škole i lokalne zajednice, ostvarili projekt. Zato želimo poručiti novim

grupama da pokušaju jer nemaju što izgubiti. Mogu samo dobiti. Ako pokušaju, saznat će kako je lijep osjećaj moći učiniti nešto dobro i korisno za svoje vršnjake i zajednicu. Zahvaljujemo svima na povjerenju koje su nam dali vjerujući da mi učenici možemo uspjeti u onome što zamislimo. Važno je znati da odrasli vjeruju u nas mlade da možemo uspjeti istvariti ono što želimo!

Martina Restović i Tea Perasz

PROGRAM SAMOORGANIZIRANJA MLADIH u PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI

Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ, Rijeka
autori; Roviš D., Jaška Z.

2. HRVATSKI KONGRES PREVENTIVNE MEDICINE I UNAPREĐENJA ZDRAVLJA * 13.-16. Listopada 2010., Zagreb, Hrvatska

...kad se male ruke slože, sve se može, sve se može...

A KAD SE MALE GRUPE SLOŽE, JOŠ SE VIŠE TOGA MOŽE

PROGRAM ZA MLADE JE DOPRINOS NJIHOVOM MENTALNOM ZDRAVLJU

MENTALNO ZDRAVLJE U 21. STOLJEĆU
POSTAJE SVJE VEĆA POTREBA
I SVJE VEĆI PRIORITET

DEFINICIJA SZO
MENTALNO ZDRAVLJE JE STANJE DOBROBITI
U KOJEM SVAKI ČOVJEK SHVAĆA SVOJ POTENCIJAL
I MOŽE SE NOSITI S NORMALNIM ŽIVOTNIM STRESOVIMA,
RADITI PRODUKTIVNO I PLODOSNO TE
MOŽE DOPRINOSITI SVOJOLJ ZAJEDNICI

AKO HOĆETE SADITI ZA VJEČNOST, SADITE U DUBOKE BEZGRANIČNE SPOSOBNOSTI ČOVJEKA

Kard

SAMOORGANIZIRANJE MLADIH - 2010.

► 20 GRUPA mladih u dobi od 13-25 godina

Grad Rijeka

1. Debata: učitelji i učenik - 13 god.
2. Govorništvo za zajedništvo - 14-15 god.
3. Od svađe do prijateljstva - 13-14 god.
4. Stop nasilju u vezama mladih - 17-23 god.
5. Assunta - 21-25 god.
6. Svijet na dlanu - 19 god.
7. Mladi u svijetu rada - 21-24 god.
8. Mozaik - novi način izražavanja - 13-14 god.

okolica Rijeke

9. Aktiviraj se - ostvari svoje intelektualne, kreativne i emocionalne potencijal (Viškovo) 14-22 god.
10. Živa pozitiva - (Viškovo) 14 god.
11. Petica za osmaše (Kostrena) 14 god.
12. Što hoću to i mogu* (Matulji-Kraljevica) 22-23 god.

otoci

13. Face u frci (Mali Lošinj) 13-18 god.
14. Moje ideje za sutra (Mali Lošinj) 13-14 god.
15. Plesni korak (Rab) 22-25 god.
16. Susreti mladih subotom (Krk-Punat) 16-22 god.

Gorski kotar

17. Mladi mladima (Vrbovsko) 17-18 god.
18. Organizacija slobodnog vremena za tinejdžere (Vrbovsko) 13-14 god.
19. Tečaj sviranja gitare (Moravice) 16-17 god.
20. Hrvatska pismenost u srednjem vijeku (Kavna Gora) 12-14 god.

Što je samoorganiziranje mladih

Samoorganiziranje mladih čine projekti koji kreiraju i provode grupe mladih ljudi, i koji predstavljaju primjere doprinosa mladih zadovoljavanju njihovih potreba u njihovoj lokalnoj zajednici. Počinu se nove inovativne i učinkovite ideje.

Primjer projekta samoorganiziranja mladih u lokalnim zajednicama polazi od stajališta da su mladi ljudi ključni akteri u nalaženju rješenja za probleme s kojima se sami suočavaju.

Dugoročni ciljevi programa za mlade

- * **Stvaranje uvjeta za okupljanje mladih**, u lokalnim zajednicama u PGŽ, s ciljem oživljavanja društvenih aktivnosti koje su u funkciji podizanja kvalitete života mladih
- * **Razvoj projekata** koji promiču pozitivne aspekte života u zajednici, koji jačaju ulogu mladih i smještaju ih u središte života lokalne zajednice.
- * **Stvaranje mreže organizacija/grupa mladih** u lokalnim zajednicama, radi upoznavanja i razmjene ideja i pozitivnih iskustava

Tko ga provodi

provodi ga interdisciplinarni "Tim za mlade" u okviru plana za zdravlje, u sklopu projekta zdrave županije, Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Primorsko-goranske županije

Gdje se projekti realiziraju

u lokalnoj zajednici - tamo gdje mladi ljudi žive i provode svoje vrijeme (osnovna i srednja škola, fakultet, naselje, klubovi i slično)

Kada mladi nešto učine vlastitim snagama to kod njih podiže samopouzdanje, svijest o vlastitim sposobnostima i mogućnostima što ih potiče na daljnje inicijative

Što program potiče...

	* suradnja u timu * zajednički rad		* inicijativa * akcija * nove ideje		* entuzijizam * zadovoljstvo stvaranja i druženja
	* svijest o sposobnosti * samo-pouzdanje		* učenje kroz igru * zabava * povezivanje s vršnjacima		* osjećaj uspješnosti i korisnosti
	<i>l t d</i>		<i>l t d</i>		<i>l t d</i>

Grupa iz Malog Lošinja

FACE U FRCI

Mladi od 13 do 18 godina

Kontakt: mr.sc. Zlata Jaška, dr.med.; Odsjek za prevenciju ovisnosti i mentalno zdravlje ; Nastavni zavod za javno zdravstvo PGŽ; Krešimirova 52 A, 51000 Rijeka; tel./fax: 335-920, mob. 091 7222 377; e-mail: zlatajaska@zzjzpgz.hr

SVRHA / CILJ programa za mlade

OSNOVNA SVRHA PROGRAMA JE

POTICAJ I PODRŠKA MLADIM LJUDIMA

DA PREUZMU INICIJATIVU ZA STVARALAČKI RAD

KOJI ĆE DOPRINOSITI KVALITETI ŽIVOTA I NJHOVOM ZADOVOLJSTVU

POTAKNUTI

mlade ljude na akciju, inicijativu, stvaralački čin - od ideje do realizacije

PRUŽITI PRILIKU

mladima da eksperimentiraju s novim idejama i pokreću nove inicijative

PRUŽITI PODRŠKU

mladima da se organiziraju oko aktivnosti slobodnog vremena koje su njima interesantne, da obogaćuju svoje svakodnevno življenje, sadržajima koji će poticati zdrav život i pozitivne vrijednosti te razvoj kompetencija, talenata i kreativnosti

OGAĆATI NJHOVE VJEŠTINE

u području samoorganiziranja, projektnog i timskog rada koji žele provoditi projekte kreativnog i prosocijalnog angažmana mladih, usmjerene obogaćivanju svakodnevnog životnih iskustava u njihovoj lokalnoj zajednici

OSNAŽITI MLADE LJUDE

OSIGURATI ZNANJE I SREDSTVA

znanje o pisanju projekta i sredstva za osnovni materijal

UKLJUČITI

lokalne zajednice

PRUŽITI JAVNO PREPOZNAVANJE I NAGRAĐU

Rezultati

24	20	120	340	3.400
prijavljene grupe	odobrenih projekata	članova u 20 grupa	sudjeluje u projektima	planirani broj korisnika

Tko se može prijaviti za sudjelovanje u Projektu?

Prijaviti se mogu grupe mladih ljudi (najmanje pet osoba) u dobi od 13 do 25 godina, kojima je stalno boravište na području PGŽ. Grupa ima slobodu i samostalnost predložiti svoj projekt, a također nosi ključnu odgovornost za njegovu organizaciju i provedbu.

Kriteriji selekcije

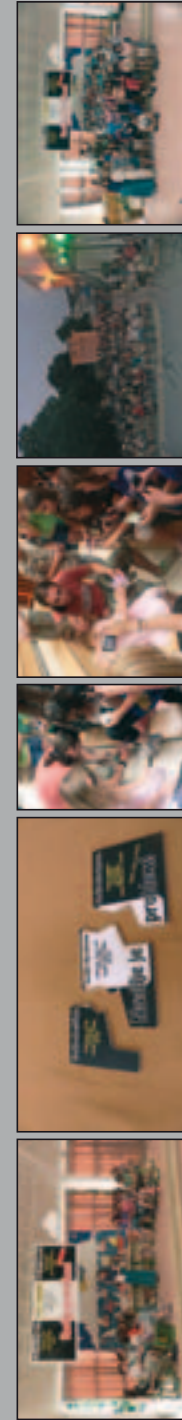
- originalnost ideja
- povezivanje, suradnja, umrežavanje
- primjenjivost modela
- mogućnost dugoročne primjenjivosti
- pozitivan učinak na veći broj mladih ljudi
- sredine s ograničenim mogućnostima
- pozitivno se ocjenjuje podrška lokalnih vlasti

Financijska potpora

PGŽ predviđena	mjere	Financijskoj potpori pridružile su se i neke jedinice lokalne samouprave
Kako ugurati 200.000 u 30.000 ?!	- 4 projekta nisu zadovoljila kriterije - maksimalni iznos po projektu: reducirani je na 5.000 kn (od 7.000) - prednost su imali neposredni troškovi; sredstva za rad, materijal, akonacije ...	grad Rijeka 4.000 kn Općina Kostrena 900 Općina Viškovo 1.000 Grad Rato 1.000
50.000 kn		

Poruke

mladi	STVARAJTE KROZ IGRU
	Nikad ne sumnjajte da mala grupa vizionara posvećenih svom cilju može promijeniti svijet. Zapravo, to je jedino što ga mijenja. (nepoznat autor)
odrasli!	PREPOZNAVajte POTREBE MLADIH, PRUŽITE POTPORU, DJELUJTE ISPRAVNO
	Svi su svijetovi budućnosti u slemenu sadašnjosti. (Ruska poslovica)
svijet!	UPRAVO SADA JE VRIJEME STVARANJA UVJETA ZA NOVI SVIJET
	svijet zajedništva, jedinstva, ljubavi, pozitivnog stvaranja u dubokom poštovanju prema sveukupnoj kreaciji.
	Ništa nije moćnije od ideje čije je vrijeme došlo. (Victor Hugo)

Tisk: STUDIO GRAF Rijeka

Mozaik – nov način izražavanja

Rijeka

Članovi grupe		
Ema Kraljević	12	učenica, OŠ „Kantrida“
Natalie Stupar	22	učenica, OŠ „Kantrida“
Ana Bernobić	22	učenica, OŠ „Kantrida“
Patricia Eibek	11	učenica, OŠ „Kantrida“
Nina Rizović	10	učenica, OŠ „Kantrida“
Anamaria Marin	11	učenica, OŠ „Kantrida“
Marin Srok	10	učenik, OŠ „Kantrida“
Jakov Smešny	14	učenik, OŠ „Kantrida“

Mentor: Žarka Kezele, prof. likovne kulture
Broj članova grupe: 8, u projektu sudjelovalo 20 osoba, korisnika 400

Likovna grupa OŠ „Kantrida“ aktivno sudjeluje u estetskom uređenju škole izradom i postavljanjem radova u raznim likovnim tehnikama (batik, skulpture, vitraž...). Talentirani učenici ustrajno rade na svakom dogovorenom zadatku, često ostajući u školi i u popodnevnom satima. Natječaj SAMOORGANIZIRANJE MLADIH potaknuo je ideju da prošire svoje znanje i nauče nešto što do sada nisu radili.

Uz punu podršku ravnateljice, prof. Ivanke Knez, pozvali su mozaičara Matka Kezele, s kojim su osmislili projekt pod nazivom MOZAIK – novi oblik izražavanja. Imali su već gotovu

skicu za aplikaciju, koju je izradio Jakov Smešny, tada sedmaš. Oduševljenju nije bilo kraja kad su saznali da je njihov projekt ušao među dvadesetak onih koji će biti financirani.

Nošeni entuzijazmom

Povratkom u školske klupe, puni entuzijazma, u rujnu su započeli realizaciju planiranih aktivnosti. Vođeni znalačkom rukom vrsnog mozaičara, obnovili su sjećanja i podsjetili na umjetničke dosege mozaika. Slijedio je najzanimljiviji dio – izrada mozaika.

Raznoboje staklene kockice lomili su, slagali, lijepili ljepljivom od vode i brašna naopčke na papir koji je bio iscrtan u negativu. Strpljivo su fugirali, pa pripremljene dijelove stavljali u ljepljivo na zidu. Kada su skinuli dobro namočen papir, njihov uradak zablistao je punim sjajem.

Školski ponos

Projekt je bio iznimno zanimljiv i poučan jer se učenicima rijetko pruža prilika za izradu mozaika. Dobro su surađivali, zabavljali se i naučili raditi kvalitetno u timu. Mozaik krase školski prostor. Svakodnevno pozdravlja znatiželjne učenike i učitelje, a njegovi autori ponosni su jer su zanimljivu ideju realizirali uz velik trud i financijsku podršku. Nadaju se, ipak, da će cijela skica biti završena, jer su sredstva dobivena na natječaju i ona koja je izdvojila škola bila dostatna za izradu samo njenog manjeg dijela.

Žarka Kezele, prof. likovne kulture

Face u frci

Mali Lošinj

Članovi grupe		
Matea Vidulić - vodit.	17	učenica, SŠ A. Haračića
Lucija Fabijanić	14	učenica, OŠ M. Martinolića
Klara Mihaljević	14	učenica, OŠ M. Martinolića
Jakov Vidulić	14	učenik, OŠ M. Martinolića
Martina Marjanović	15	učenica, SŠ A. Haračića
Josipa Perić	16	učenica, SŠ A. Haračića
Anamarija Smirčić	17	učenica, SŠ A. Haračića
Donatella Sorić	18	učenica, SŠ A. Haračića
Anton Budinić	18	učenik, SŠ A. Haračića
Antonio Badurina	20	student, Hotelijerski fakultet

Broj članova grupe: 9, u projektu sudjelovale 23 osobe, 200 korisnika

Mi smo grupa bivših i sadašnjih članova Dječjeg gradskog vijeća grada Malog Lošinja. Dječje gradsko vijeće sastavljeno je od predstavnika učenika 5. do 8. razreda Osnovne škole Marija Martinolića, čiji mandat traje do završetka osnovne škole. Pri prijelazu u srednju školu, neki od starijih vijećnika odlučili su ostati blizu novim generacijama te im volonterski pomagati u ostvarivanju novih projekata.

Krenimo!

Jedna je od bivših vijećnica i Matea Vidulić. Upravo je ona prisustvovala prvoj sjednici nove generacije vijećnika, kada su mali vijećnici redom iznosili svoje ideje te je zaključila da su svi krenuli od istog problema – nasilja koje primjećuju u školi, društvu i obitelji. Prof. Branka Sepčić, stručna suradnica iz Centra za socijalnu skrb, potvrdila nam je kako je

nasilje postalo ozbiljan problem cijele naše zajednice. U tom trenutku Matea više nije dvojila: nasilja je sve više, a vremena sve manje. Okupila je oko sebe grupu bivših i sadašnjih vijećnika te smo se svi zajedno bacili na stvaranje projekta.

Zašto baš - face u frci?

Među djecom i mladima danas ima jako puno faca. „Face“ su (jesu li?!) oni koji puše, koji konzumiraju alkohol ili pak oni koji se tuku. Najlakše je biti faca na poznatom terenu, ali u trenutku kada napuštamo okvire društva u kojem je takvo ponašanje prihvaćeno, ili onda kada se susrećemo s nečim nepoznatim - često bježimo. Kada nastane bilo kakva frka (u školi, na ulici, na igralištu, u autobusu), ne znamo uvijek reagirati, a upravo tada stvarno trebamo biti face, face u frci.

Naši ciljevi

Htjeli smo osvijestiti učenike viših razreda osnovne škole kako nasilje ne rješava probleme, spriječiti rješavanje sukoba psihičkim i/ili fizičkim nasiljem i razviti stav da je, ako do sukoba ipak dođe, normalno i jedino prihvatljivo stati u obranu napadnutog. Također, kroz rad s djecom, željeli smo roditeljima ukazati na činjenicu da fizičko nasilje ugrožava dječje pravo na odgoj, razvoj, zdravlje i život.

Prevenција edukacijom

Odlučili smo prevenirati edukacijom, po principu „mladi za mlade“. Projekt je namijenjen učenicima od 5. do 8. razreda Osnovne škole Marija Martinolića. Nositelji su projekta srednjoškolci – bivši vijećnici, koji uz pomoć stručnjaka (psihologa, socijalnih radnika, liječnika, suca za prekršaje) provode radionice.

Kao grupa spadamo u generacije koje ne podnose excathedra pristup, u stručnjacima tražimo sugovornike, a ne gramofonske ploče koje stoljećima na isti način prenose znanje mladima. Stoga smo stvorili simbiozu mladosti i iskustva. Osnovnoškolska djeca lako se poistovjećuju s nama srednjoškolcima i u nama pronalaze uzore, a od stručnjaka, zahvaljujući ležernom pristupu, primaju sva potrebna znanja.

Ostvarili smo

Iza nas je ciklus od šest edukativno-kreativnih radionica, nakon kojih su uslijedile tri javne radionice. Na okruglom stolu «Alkohol i nasilje su mrak. Upali svjetlo!» (13.5.2010.) istaknuli smo alkohol kao jedan od najčešćih uzroka nasilja, a predstavnici zdravstva, sudstva i policije podijelili su s nama svoja iskustva s pijanim nasilnicima.

U predstavi prema pravilima forum-teatra «Sad ili odmah!» (27.5.2010.) smjestili smo nasilje u školske

klupe, a publika je problem riješila dodavanjem ili izbacivanjem likova, zamjenom glumaca i ponavljanjem scena.

Treća javna radionica bila je radionica «Nasilje među djecom je normalno, kao odrasli nećemo ga se ni sjećati?!» (11.6.2010.) na kojoj su gostovali: Elfrida Matuč Mahulja, autorica knjige «Mirno spavaju, anđele», i pjevač Zoran Mišić.

Na kraju svake radionice prisutna djeca dobila su jedan pazl (slagalicu), a sva tri prikupljena pazla bili su besplatna ulaznica na koncert Zorana Mišića protiv nasilja, prvi takve vrste na našim otocima.

Veliko hvala...

Želimo zahvaliti Primorsko-goranskoj županiji i Zavodu za javno zdravstvo koji su prepoznali naše samoorganiziranje i podržali nas. Podrška županijskog tijela značila je da projekt uistinu vrijedi pa su ga naši sugrađani više cijenili, a mediji korektno popratili.

Dakako, zahvaljujemo i Gradu Malom Lošinj, na osiguravanju prostora potrebnih za održavanje radionica i koncerta, te Društvu „Naša djeca“ Mali Lošinj i svim volonterima na trudu i strpljenju.

Zašto ne?

Projekt smo osvojili na noge, kod djece je izvrsno prihvaćen i sada samo valja nastaviti istim tempom. Kada se na nečemu počne raditi, ideje se same rađaju pa se planiramo javiti i na ovogodišnji natječaj PGŽ za samoorganiziranje mladih. Htjeli bismo da u 2011. godini projekt uđe i u Srednju školu Ambroza Haračića u Malom Lošinj tako da se, uz one aktivne koji sudjeluju u provedbi projekta, uključe i svi ostali srednjoškolci.

Sve što tražimo od odraslih jest podrška (u svakom smislu) jer najlakše je gledati svijet i pitati se ZAŠTO? Mi ga gledamo, primjećujemo probleme, radimo ono što nitko nije i pitamo se: ZAŠTO NE?

Matea Vidulić

Mladi mladima

Vrbovsko

Članovi grupe		
Amanda Medved - voditeljica	17	učenica SŠ ŽTŠ Moravice
Morana Jardas	18	učenica SŠ ŽTŠ Moravice
Petra Beljan	17	učenica SŠ ŽTŠ Moravice
Suzana Štiglić	18	učenica SŠ ŽTŠ Moravice
Mirjana Kujundžić	17	učenica SŠ ŽTŠ Moravice
Jelena Trbović	17	učenica SŠ ŽTŠ Moravice
Mia Trope	17	učenica SŠ ŽTŠ Moravice
Neda Musulin	18	učenica SŠ ŽTŠ Moravice

Broj članova grupe: 8, u projektu sudjelovalo 13 osoba, korisnika 25

Početkom školske godine 2009./2010. učenici naše škole počeli su se samoinicijativno okupljati u manje grupe i organizirati različite radionice, najčešće u školskoj knjižnici. Pojedini profesori podržali su nas da se nastavimo okupljati te nam pružili pomoć oko organizacije rada, osmišljavanja zamišljenog programa, ustupanja prostora i nadziranja rada. Tada smo saznali za natječaj koji je raspisala PGŽ, a svrha kojeg je podržati i financijski poduprijeti interesne skupine slične našoj. Ovim putem zahvaljujemo našoj školi Željezničko-tehničkoj školi Moravice na podršci i financijskoj potpori.

Primorsko-goranska županija potaknula nas je projektom Samoorganiziranje mladih i financijskom potporom da radimo još bolje i marljivije.

Likovna kreativnost

Želeći učiniti nešto korisno za sebe i svoje vršnjake i što je moguće kvalitetnije ispuniti svoje slobodno vrijeme, započeli smo s različitim likovnim kreativnim radionicama:

Cilj radionica održanih u rujnu i listopadu 2009. godine bila je što uspješnija prezentacija učeničkih radova i proizvoda na popularnoj Bundevidadi u Vrbovskom.

Krajem studenog i tijekom prosinca 2009. u školskoj knjižnici održavale su se radionice za izradu i prodaju različitih božićnih dekoracija. Novac prikupljen na izložbi iskoristili smo za kupnju materijala za sljedeću radionicu.

U školskoj knjižnici smo održali dvije izložbe: izložbu keramičkih radova naše vrlo uspješne keramičarske skupine i izložbu knjiga iz razdoblja realizma.

Uoči Uskrsa, u Gradskoj knjižnici „Ivan Goran Kovačić“ Vrbovsko priredili smo prodajnu izložbu. Izloženi su radovi s prigodnim proljetnim motivima, izrađeni od gipsa, ručno obojeni te radovi izrađeni u salvetnoj tehnici. Našlo se tu dekoracija za stol ili zid, podložaka za svijeće i ukrasnih magneta. Izložba je bila popraćena svirkom školskog benda.

Tijekom listopada i studenog 2010. godine u školskoj se knjižnici održavala likovna radionica izrade ukrasnih kutija u salvetnoj tehnici, kojom smo također vrlo zadovoljni.

Osim toga...

Za prve razrede naše škole organizirali smo edukativna predavanja: u rujnu 2010. godine predavanje „Droga - čovjekov veliki neprijatelj“ održale su učenice 3.a razreda Mia Trope i Jelena Trbović, a predavanje „Alkohol i mladi“ održala je učenica 4.a razreda Amanda Medved.

Skupina učenika naše škole organizirala je odlazak na otvorenje treće poslovnice V.B.Z.-a u centru Rijeke, u listopadu 2010.

U 2011. godini nastavili smo s aktivnostima. U suradnji s profesorima priredili smo humanitarnu tombolu povodom Valentinova, kako bismo simboličnom gestom iskazali podršku dvjema mladim oboljelim osobama u našoj užoj zajednici.

Protuteža kafićima

Bilo je lijepo surađivati, družiti se, imati mogućnost učiti u skupini, izražavati svoju kreativnost, pomagati si međusobno. No, nije sve išlo tako glatko. Naučili smo da je u skupnom radu potrebno puno tolerancije i razumijevanja, da je potrebno mnogo komunikacije i stalnog dogovaranja kako bi se izbjegli eventualni nesporazumi do kojih može doći kada veći broj ljudi radi na ostvarivanju zajedničkog cilja. Mišljenja su različita i zato treba naći kompromis. To je jedan od razloga zašto nam je suradnja bila dragocjena.

Ta je inicijativa bila važna i zato što se naša škola nalazi u sredini koja nema gotovo nikakve sadržaje u vrijeme kada su mladi ljudi slobodni, tj. nakon nastave. Na našem području nema kazališta, kinodvorana,

muzeja, internet-cafée, vrlo je malo izložbenih prostora i galerija koje bi učenici mogli posjećivati. U Gorskom kotaru postoje samo dva sportsko-rekreativna centra (u Vrbovskom i Delnicama), vrlo rijetko gostuju kazališne skupine ili se organiziraju koncerti. Ono čega, nažalost, ima napretek jesu kafići i zato smo željeli svojim vršnjacima ponuditi kvalitetnije mogućnosti za provođenje slobodnog vremena.

Važno je spomenuti kako u sklopu škole postoji i učenički dom u Moravicama. Učenicima-korisnicima doma možemo pomoći da što smislenije provedu svoje slobodno vrijeme.

Sve su to razlozi zbog kojih znamo da će se naše aktivnosti sigurno nastaviti!

Amanda Medved

Govorništvo za zajedništvo

Rijeka

Članovi grupe		
Maja Predovan - voditeljica	16	učenica, I. sušačka hrv. gim.
Antonia Svetina	15	učenica, I. sušačka hrv. gim.
Lucija Draginić	16	učenica, I. sušačka hrv. gim.
Tina Gojak	15	učenica, I. sušačka hrv. gim.
Iva Frančišković	15	učenica, I. sušačka hrv. gim.
Ana Vrsalović	16	učenica, I. sušačka hrv. gim.
Marta Ban	15	učenica, I. sušačka hrv. gim.
David Andrić	15	učenik, I. sušačka hrv. gim.
Sergej Kandić	15	učenik, I. sušačka hrv. gim.
Marta Subotinčić	16	učenica, I. sušačka hrv. gim.

Broj članova grupe: 10, u projektu sudjelovalo 16 osoba, korisnika 27

Debatu je nemoguće potpuno prenijeti nekome tko sam nije probao stati za govornicu i započeti tu dinamičnu borbu riječima. Od sedmog razreda osnovne škole, moja prijateljica Antonia Svetina i ja aktivno se bavimo debatnom. Postoji nešto u tom osjećaju bezbrojnih mogućnosti zbog čega mogu sa sigurnošću reći kako ću se nastaviti baviti tim „sportom za um“ dokle god mi to bude moguće.

Kada nas je jednog dana naš školski psiholog zaustavio na hodniku i spomenuo program samoorganiziranja, objema nam je na pamet pala ista pomisao – što bolje ujedinjuje, oplemenjuje i tjera djecu da misle svojom glavom od debate? Stoga smo, nakon upoznavanja s koracima koje treba poduzeti, zadovoljno prihvatile novu avanturu. Par tjedana kasnije, školom je pronesena vijest o osnivanju grupe mladih koji su zainteresirani za priključivanje debatnom klubu Doma mladih s kojim usko surađujemo (budući da smo Antonia i ja članice tog tima već dvije godine).

Malo-pomalo, zanimanje za takvu vrstu druženja i učenja raslo je te ponosno možemo reći kako danas brojimo 10 redovitih i aktivnih članova. Kroz mnoštvo zabave i smijeha, ali i rada, svi su naučili osnovne oblike debate (KP, KPP i WS). Na aktualnim, ali i kontroverznim pitanjima, radili smo na tome kako zauzeti bilo koju stranu priče te pritom uvjerljivo izlagati, iznoseći valjane argumente.

Globalna svijest

Sastajali smo se jednom tjedno, u prostorima sušačke gimnazije, te raspravljali o mnogobrojnim zanimljivim temama i kod učenika uspjeli proširiti interes za svijet oko njih. Drugačije je ako čujemo na vijestima o nečemu što se događa u Afganistanu ili ako aktivno razglabamo o mogućnostima i stanju te zemlje. Na taj način širimo vidike i ostvarujemo osjećaj kako nismo beznačajan dio homogene mase, već imamo uvid u ono što se oko nas događa. Time dolazi do razvoja globalne svijesti; više ne razmišljamo u lokalnim okvirima, već proširujemo razmišljanja do svjetskih razmjera.

Koristi debate doista su mnogobrojne: razvoj kritičkog mišljenja, tj. procjenjivanja informacija koje nas svakodnevno obasipaju sa svih strana, elokventnosti, samopouzdanja. Bitno je spomenuti

kako su mnogi članovi naše grupe uspjeli jasnije sagledati sami sebe i svoje kvalitete, a jedna je od pozitivnih posljedica i lakše snalaženje i sigurnost za vrijeme usmenog ispitivanja u školi.

Naši uspjesi

Samopouzdanje koje se stječe vještinom debatiranja neprocjenjivo je. Ako vjerujete u sebe i svoje mogućnosti, samim time ih dovodite na višu razinu. Osim uspjeha na individualnom, osobnom razvoju, ostvarili smo i mnoge druge ciljeve na koje smo vrlo ponosni. Naše dvije najbolje ekipe (Maja P., Antonia S., Lucija D. / Marta B., Tina G. i Iva F.) sudjelovale su na turniru održanom u Zagrebu, 13. i 14. studenog 2010. Prvu ekipu nekoliko je bodova dijelilo od polufinala, a i druga je ekipa na prvom nastupu ostvarila zavidan rezultat. Osim toga, zaista smo zadovoljni rezultatima ostvarenim sudjelovanjem na nedavnom županijskom natjecanju za srednje škole, održanom u Prvoj riječkoj hrvatskoj gimnaziji. Prva ekipa (Maja P., Antonia S., Lucija D.) zasjala je na prvom mjestu, dok su mlade nade u drugoj ekipi (Marta B., Tina G. i Iva F.) također imale vrlo dobar uspjeh (pobijedile su u 50% debata). U ožujku smo sudjelovali na državnom natjecanju u Zagrebu, a u travnju smo nastupili na međunarodnom natjecanju u Slovačkoj.

U srpnju se planiramo prijaviti na natjecanje u Češkoj, kojem će prisustvovati velik broj međunarodnih debatanata i svjetski priznatih sudaca. Na nedavno održanim audicijama u Zagrebu uključena sam u reprezentaciju hrvatske debate i time omogućila sudjelovanje na brojnim predstojećim međunarodnim turnirima.

Zastupati svoje, razumjeti tuđe

Nadam se da smo vam uspjeli prenijeti važnost ove aktivnosti za mlade, koliko ona znači u onom najbitnijem - osobnom razvoju. Upoznajući svijet oko sebe, spoznajemo i nas same - prirodu čovjeka, društva i kultura. Raspravljajući o bitnim stvarima koje nas okružuju učimo argumentirano zastupati svoje mišljenje, ali i prihvatiti i razumjeti tuđe. Zatirući govor mržnje i veličajući pravo na razvoj i prezentaciju mišljenja svakog pojedinca, pridonosimo razvoju osnovnih demokratskih prava i njihovom prepoznavanju i korištenju. Smatramo kako je vrijednost takve vrste učenja kroz druženje s vršnjacima vrlo velika te se nadamo da ćemo i u budućnosti imati priliku podijeliti oduševljenje s još većim brojem ljudi. Zahvaljujemo na suradnji i danoj prilici da predstavimo ono što nas ispunjava i potiče da stalno tražimo sve više od našeg društva.

Maja Predovan

Stop nasilju u vezama mladih

Rijeka

Članovi grupe		
Aleksandra Milanović, voditeljica	24	studentica, Filozofski fakultet u Rijeci
Dea Nuić	18	učenica, PRH gimnazija
Megan Valenta	17	učenica, PRH gimnazija

Broj članova grupe: 3, u projektu sudjelovalo 12 osoba, korisnika 300

U pet riječkih srednjih škola proveden je projekt samoorganiziranja mladih "Stop nasilju u vezama mladih". Cilj je bio, kroz forum-kazalište, participatorni i demokratski oblik rada koji kritički istražuje društvena, politička i osobna potlačivanja te razvija emancipacijske strategije, dati korisnicima poticaj za razvoj interpersonalne i intrapersonalne inteligencije radi smanjenja vjerojatnosti da postanu žrtvama ili počiniteljima nasilja u vezi.

Ideja za provođenje tog projekta pojavila se nakon susreta s izvještajem o istraživanju rodno uvjetovanog

nasilja u adolescentskim vezama udruge CESI „Nasilje ne prolazi samo od sebe” i isprobavanja metode forum-kazališta na vlastitoj koži. Uz mentorsku podršku Obiteljskog centra Primorsko-goranske županije (posebno zahvaljujemo socijalnoj pedagoginji Nini Vela Vrabec, koja je svojim entuzijazmom pogurnula ovaj projekt dok je još postojao samo kao ideja i bez koje se ne bi dogodio), prostornu podršku Prve riječke hrvatske gimnazije, koja nam je osigurala prostor za radionice, nezamjenjivu logističku podršku knjižničarke PRHG-a Sandre Vidović te podršku Primorsko-goranske županije, pruženu kroz financijska sredstva, priliku i povjerenje, projekt je ugledao

svjetlo dana: kroz deset sati radionica forum-kazališta pripremljena je forum-kazališna predstava koja je zatim izvedena u pet srednjih škola.

Zašto ovaj problem?

Na bavljenje problemom nasilja u vezama tinejdžera potaknula nas je činjenica da je, prema istraživanju koje je CESI 2006. proveo na reprezentativnom uzorku učenika 3. i 4. razreda srednjih škola, više od dvije trećine učenika te dobi u dotadašnjim vezama doživjelo neki oblik nasilnog ponašanja; prevladava emocionalno nasilje, no, jedna je od dvadeset ispitanih osoba doživjela i fizičko, a jedna od dvanaest neki oblik seksualnog nasilja u vezi.

Zabrinjavajuće je da velik broj adolescenata oblike nasilnog ponašanja doživljava kao normalan dio odnosa - 20% mladića i 8% djevojaka šamar ne smatra nasiljem u vezi. Jedan od petorice mladića i jedna od dvadeset djevojaka nasiljem ne smatra prisiljavanje na spolni odnos. Svaki drugi ispitanik srednjoškolac i srednjoškolka nasiljem ne smatraju ograničavanje vremena koje partner/ica provodi s prijateljima/prijateljicama i obitelji.

Djelovati navrijeme

Postoji nezanemariva vjerojatnost da se obrasci ponašanja naučeni u tinejdžerskoj dobi nastave u kasnijim vezama. Osim što su potencijalno popločavanje puta ka nasilnim vezama u budućnosti, mogu imati i ozbiljne posljedice za fizičko, mentalno, seksualno i reproduktivno zdravlje mladih. Inozemna su istraživanja pokazala postojanje pozitivne korelacije između pretrpjenog tjelesnog i/ili seksualnog nasilja u vezi i opijanja, vožnje u pijanom stanju, konzumiranja droga, nezdravih oblika kontrole tjelesne težine, rizičnog seksualnog ponašanja te suicidalnosti. Potvrđena je i veća vjerojatnost zaraze spolno prenosivim bolestima u nasilnim nego u nenasilnim vezama te povećana vjerojatnost da će djevojke u nasilnim vezama patiti od PTSP-a, a mladići od anksioznosti, depresije i PTSP-a.

Iako je u istraživanju udruge CESI gotovo 80% anketiranih izjavilo kako smatra da je nasilje u vezama mladih ozbiljan problem, gotovo ih je jednako toliko odgovorilo da u njihovim školama ne postoje programi i aktivnosti koji se bave prevencijom nasilja u vezama adolescenata.

U okviru dostupnog, odlučile smo malo popraviti statistiku.

Odabir metode

Forum-kazalište najpoznatija je i najčešće korištena forma kazališta potlačenih. Riječ je o kazališnoj igri s pravilima u kojoj se prikazuje neriješen problem za koji se poziva publika, gledatelji-izvođači, da predlože i odigraju rješenja, zamjenjujući protagoniste scene.

Forum-kazališna predstava sastoji se od dva dijela: model-priče (ili anti-modela, jer nije model koji želimo slijediti već model koji želimo promijeniti) – unaprijed pripremljene izvedbe i foruma – dijela u kojem se model ponovno izvodi, s time da je publika pozvana u bilo kojem trenutku povikati "stop!" i intervenirati u scenu postavljanjem pitanja liku, zamjenom nekog od likova ili uvođenjem novog lika. Forum-priča uključuje dvoje glavnih likova: protagonista – žrtvu nasilja i antagonista – nasilnika. Likovi pasivnih svjedoka igraju ulogu mogućih potencijalnih pomagača.

Bez „serviranih“ odgovora

U forum-kazalištu ne učimo gledatelje-izvođače gotovim rješenjima za probleme za koje pretpostavljamo da ih imaju. Ovdje tema za predstavu dolazi od skupine kojoj se obraćamo, nije unaprijed isplanirana ni zadana, nego dobivena od sudionika radionica i zatim kao problem postavljena pred publiku.

Iako svatko od izvođača ima na pameti neka moguća rješenja, cilj nije da dovedemo publiku do toga da se složi s njima i ponese ih s predstave kao gotove odgovore. Gotovi odgovori ne postoje, a u ideološkoj je pozadini priče o forum-kazalištu ideja da pokušati nekome pomoći a da sâm u tome ne sudjeluje znači tretirati ga kao predmet koji spašavamo iz goruće zgrade - što je također oblik nasilja.

Povjerenje

Na radionice, na predstave nismo dolazile nekoga nešto naučiti – dolazile smo naučiti nešto s polaznicima radionice, s gledateljima-izvođačima. I doista, neka rješenja koja su predlagali i isprobavali uopće nam nisu pala na pamet tijekom pripremanja predstave – i svidjela su nam se!

Problem nasilja u vezama mladih, naravno, nismo riješile – kada bismo imale gotovo rješenje održale bismo seriju vrlo uspješnih predavanja. Nismo došle s odgovorima, došle smo s pitanjima i povjerenjem u sve one glave u publici – da odgovore za sebe i svoje živote mogu pronaći sami. A neke od njih isprobati i izvežbati na pozornici, s nama.

Aleksandra Milanović,
Dea Nuić,
Megan Valenta

Vatromet ljubavi

Punat, otok Krk

Članovi grupe		
Daniel Strčić - voditelj	22	zaposlenik
Ive Baljak	19	zaposlenik
Lana Orlić	17	učenica, SŠ „Hr. kralj Zvonimir“
Niko Orlić	18	učenik, SŠ „Hr. kralj Zvonimir“
Mateo Žorić	16	učenik, SŠ „Hr. kralj Zvonimir“

Broj članova grupe: 5, u projektu sudjelovalo 50 osoba, korisnika 600

U organizaciji mladih Punta, krajem listopada 2010. godine održano je glazbeno-scensko skazanje pod nazivom Vatromet ljubavi. Na ideju smo došli početkom rujna, razmišljajući kako proslaviti 50. obljetnicu dolaska u Punat časnih sestara Karmelićanki BSI (koje su većinu sudionika predstave čuvala i odgojile). Projekt je od samog početka naišao na podršku Župe Punat, Općine Punat, roditelja, časnih sestara te pogotovo mladih, koji su se odazvali u velikom broju. Projekt je financijski potpomognut sredstvima dobivenim od Općine Punat, Župe Punat, Savjeta mladih Općine Punat te sredstvima odobrenim od programa PGŽ.

Mladi „probudili“ Punat

Scenarij je napisan uz pomoć s. Andreje Petravić, dok su scenu izrađivali mladi uz pomoć mještana Punta. Bilo je uključeno oko 50 mladih i djece, koji su glumili i plesali, a bilo je i mnogo onih „iza scene“, koji su se brinuli oko rekvizita i izgleda scene.

Od samog početka trebalo je jako puno truda. Osim što je valjalo izmisliti scenarij, trebalo je osigurati i mjesto izvođenja. Mladi su čistili pozornicu i od sumještana skupljali stare predmete potrebne za izvođenje i prikaz ugođaja. Da bi se upotpunio dojam, izrađivali smo kostime, neke i posudili. Uključeni su bili i djelatnici Radija O.K. koji su bez ustručavanja pomogli mladima snimiti glazbeni materijal potreban u predstavi. Isto tako, snimani su i glasovi pripovjedača koje su mladi pronašli među mještanima, koji su na taj način sudjelovali i pomogli nam. Svim se sudionicima od samog početka projekt veoma sviđao te su bez velikog nagovaranja pristali priključiti se i pomoći u skladu s mogućnostima.

Svladane prepreke

U sklopu predstave bilo je sedam scena, a od toga četiri plesa koja je trebalo uvježbati. Zbog toga su se mladi okupljali svakoga dana da bi se čim bolje pripremili. Unatoč volji i želji, bili smo suočeni i s nekim preprekama. Zbog školskih obveza, kao i zbog izvanškolskih aktivnosti, svjedočili smo izostanku članova s proba te prepirkama zbog „neodgovornosti“ nekih sudionika. Probleme su nam ponekad stvarali i

roditelji, jer su probe iziskivale mnogo vremena pa smo često dolazili kućama jako kasno i s njima provodili malo vremena. Iako su nas mučili ti mali problemi, uspjeli smo u svom naumu i sa zadovoljstvom izveli predstavu pred mnogobrojnom publikom.

Tijekom duga dva mjeseca isprobavanja i mukotrpnog rada naučili smo kako je to raditi zajedno i nadopunjavati se. Od tada se više međusobno prihvaćamo, poštujemo sebe i druge, prihvaćamo tuđa mišljenja i saslušamo sve savjete te nakon svega odaberemo ono što je najbolje za sve nas.

Slika realnosti

Htjeli smo prikazati životni put čovjeka od rođenja do smrti, pri čemu on nailazi na mnoge danas uobičajene probleme, kao što su alkohol, droga, raspad braka, svađe među prijateljima, pokušaj samoubojstva i mnoge druge. Ujedno smo prikazali i neke načine kako se navedeni problemi mogu spriječiti i rješenja kako se s njima suočiti. Te su se scene posebno dojmile naših vršnjaka, koji nisu mogli vjerovati da smo na tako otvoren način prikazali stvari koje su naša realnost.

Ustrajte!

Nakon što je sve završilo, osjećali smo se ispunjenima. Uspjeli smo u svom naumu te smo izrazito zadovoljni kako je publika reagirala. Svi su komentari veoma pozitivni, što oni naših vršnjaka, što roditelja, profesora, sumještana i ostalih otočana. Svi su bili oduševljeni i nisu mogli vjerovati da smo to uspjeli obaviti. Možemo se pohvaliti da je glazbeno-scensko skazanje zbog velikog zanimanja prikazano u Puntu čak dva puta, a krajem veljače pozvani smo i u Zagreb.

Na kraju svega, možemo reći da nam se trud isplatio. Najveći dobitak je zajedništvo, stjecanje novog iskustva te spoznaja da smo sposobni u vrlo kratkom vremenu napraviti nešto korisno za nas, ali i pomoći drugima. Želimo reći da bismo se, bez obzira na sve probleme koji su nas pratili tijekom priprema, kao i one tijekom izvođenja, opet upustili u takav zahtjevan projekt. Svim mladima željnim izazova i novih iskustava poručujemo da ustraju u svom naumu i budu jako uporni pa će uspjeti.

Daniel Strčić

Što hoću, to i mogu

Matulji - Kraljevica

Članovi grupe		
Lorena Zec - voditeljica	23	studentica, Filozofski fakultet u Rijeci
Maja Sikirica	23	studentica, Filozofski fakultet u Rijeci
Marina Olujić	23	studentica, Filozofski fakultet u Rijeci
Ana Bilčić	23	studentica, Filozofski fakultet u Rijeci
Tamara Milovanović	22	studentica, Filozofski fakultet u Rijeci

Broj članova grupe: 5, u projektu sudjelovalo 8 osoba, korisnika 16

Današnjim osnovnoškolcima ponuđeno je mnogo različitih izvanškolskih aktivnosti, od učenja jezika, različitih sportova do likovnih i glazbenih radionica i škola. Razmišljajući o tome što bismo mogli ponuditi upravo toj populaciji, a što je novo i korisno, došli smo do ideje o radionicama koje bi omogućile mladima da u sebi prepoznaju potencijal za dalje djelovanje u svojoj zajednici i koje bi ih motivirale da se sami probaju izboriti za ono što im u njihovom okruženju treba.

Grupu koja je došla do te ideje čini pet studentica diplomskog studija psihologije u Rijeci: Ana Bilčić, Tamara Milovanović, Marina Olujić, Maja Sikirica i Lorena Zec. Osim što smo kolegice na fakultetu i prijateljice u slobodno vrijeme, zajedno smo pohađale edukacije o održavanju različitih radionica s mladima kod psihologinje Tanje Stanić Brdar u udruzi „ASK“. Ona nam je prenijela znanja i vještine potrebne za rad s mladima te nas motivirala i nagovorila da se prijavimo na natječaj Primorsko-goranske županije.

Rad na sebi

Odlučile smo na natječaj prijaviti projekt od deset radionica. U prvih nekoliko radionica radile bismo sa sudionicima na tome da otkriju tko su i što žele, da porade na podizanju samopoštovanja i osvješćivanju vlastitih snaga, vrijednosti i kompetencija. Drugi dio radionica bio bi usmjeren na način kako da svoje ideje i želje pretoče u nešto opipljivo i kako da iskoriste svoje vrline da dobiju to što u lokalnoj zajednici žele.

Ideja je bila raditi odvojeno s dvije grupe učenika sedmih i osmih razreda, u Kraljevici i u Matuljima. Nakon što smo doznale da nam je projekt odobren, odmah smo krenule s detaljnim osmišljavanjem i promoviranjem radionica. S promocijom po osnovnim školama u Matuljima i Kraljevici krenule smo u rujnu 2010. U početku smo imale malo problema s dobivanjem termina za predstavljanje našeg projekta no, kad smo to prevladale, uspjele smo okupiti dovoljno učenika za početak rada.

U međuvremenu smo tražile prostor za održavanje radionica te su nam u tome pomoć pružile Općina Matulji i OŠ Kraljevica koje su nam ustupile svoje prostore. Radionice u Kraljevici krenule su odlično te se broj sudionika povećavao kako se dobar glas širio od onih koji su bili zainteresirani od početka. Međutim, u Matuljima se broj početno zainteresiranih smanjio i prije nego su radionice započele. Mislimo da je uzrok tome bio što je traženje prostora potrajalo malo duže te se interes kod dijela mladih izgubio, a oni koji su ostali nisu mogli u postojeće obveze uklopiti i naše radionice. U Matuljima smo održale nekoliko razgovora sa zainteresiranim djevojkama te smo se dogovorile da ćemo sljedeće godine opet pokušati oformiti grupu.

Kako je vrijeme odmicalo, tako su se radionice u Kraljevici odvijale punom parom. Vodile su ih Tamara i Marina, a osmišljavanje sadržaja svake radionice, istraživanje i proučavanje literature za svaku temu bio je zajednički posao svih nas. Iako smo bile žalosne i razočarane što u Matuljima nismo uspjele skupiti učenike, sve skupa uživale smo u iskustivima i doživljajima koje su nam s radionica u Kraljevici prenosile kolegice.

Plodovi rada

Tijekom odvijanja projekta imali smo veliku poršku Darka Roviša i Zlate Jaške iz NZJZ PGŽ. Uz njihovu pomoć i informacije, uspjeli smo projekt dovesti do kraja. Iako nismo uspjeli napraviti sve što nam je bio cilj, mislimo da je rezultat rada s mladima velik i vidljiv. Naime, djevojke, sudionice radionica u Kraljevici uživale su u radu na sebi te su pozitivno evaluirale radionice. Iskazale su interes za nove radionice o drugim temama te se zbog toga planiramo prijaviti na natječaj za 2011. godinu jer bi bila šteta propustiti mladi potencijal i ne ostvariti njihovu želju.

Najveći uspjeh i pokazatelj da se sve isplatilo potvrđuje činjenica da su se polaznice radionica same odlučile organizirati te sada same održavaju plesne radionice za mlađe učenike svoje škole. Na taj se način broj mladih koji su profitirali od našeg projekta umnožio, a izravne sudionice otkrile su da nije bitna dob, već da mogu ono što žele.

Lorena Zec

„Mladi za mlade“

„ASSUNTA“, Rijeka

Članovi grupe		
Matea Marić - voditeljica	23	studentica, Pravni fakultet
Ana Matušan	23	studentica, Učiteljski fakultet
Sunčica Gačić	22	studentica, Učiteljski fakultet
Ante Zubović	22	student, Ekonomski fakultet
Zlatan Kupčak	24	student, Teološki fakultet
Robert Brozić	21	student, Teološki fakultet
Ana-Maria Kuća	21	studentica, Teološki fakultet
Antonio Sekula	21	student, Teološki fakultet
Maja Vučković	24	-----

Broj članova grupe: 9, u projektu sudjelovalo 20 osoba, 50 korisnika

Grupa „Assunta“ nastala je na inicijativu nekolicine mladih koji su se sasvim spontano počeli družiti nakon nedjeljne Svete mise u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije (možda poznatije pod nazivima „Kositoranj“ ili „Duomo“). Polako, nakon određenog vremena, ustalila se grupa od desetak mladih koji su se redovito sastajali u prostorijama župnog ureda i održavali sastanke i vjerske i glazbene radionice. Naziv grupe je staro ime župe - Assunta.

Dobar odaziv

Nakon objavljivanja natječaja Primorsko-goranske županije za sufinanciranje projekata mladih, odlučili smo se prijaviti i proširiti svoj program. Pozvali smo mlade iz okolnih osnovnih i srednjih škola da jednom tjedno održavamo zajedničke radionice te prilagodili teme radionica njihovom uzrastu. Naišli smo na dobar odaziv mladih, pogotovo srednjoškolaca iz Medicinske škole i Prve sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci. Glavni cilj bio je proširiti pozitivan duh i razmišljanje te razvijati kritički odnos prema vlastitom i tuđem životu i radu među mladima.

U tu svrhu osmislili smo šest radionica o različitim temama svakodnevno prisutnim u životima mladih ljudi (poticanje mladih za aktivno sudjelovanje u društvenim aktivnostima, ljudska prava, nenasilno rješavanje sukoba, zastupam sebe - poštujem tebe, emocije - kako ih koristiti za sebe, a ne protiv sebe, seksualnost) te smo ih odlučili ostvariti u razdoblju od 2. studenog do 13. prosinca 2010. godine. U tom razdoblju nastala je i nova pjesma duhovnog karaktera pod nazivom „Slijedimo Te“, koja je studijskim snimljena te će biti izvedena u svibnju 2011. godine na festivalu „Bonofest“ u Vukovaru, koji se održava već šestu godinu zaredom. Ove će godine grupa „Assunta“ s ponosom izvesti tu pjesmu, ne samo kao

predstavnik Riječke nadbiskupije, već i kao jedini predstavnik Primorsko-goranske županije.

Za radionice, koje su trajale 90-ak minuta, a ponekad i dulje, pripremali smo razne materijale (radne listiće, časopise, članke iz novina...), a o predmetnoj temi morali su se unaprijed malo informirati i mladi koji su se odazvali pozivu na radionice. Konceptcija radionica bila je sljedeća: uvodni dio, tj. motivacijski razgovor, središnji dio u kojem se tema razrađuje te zaključne teze. U uvodnom dijelu korisnici su iznosili svoje stavove i mišljenja o određenoj temi koje smo potom pokušali suprotstaviti u kratkoj polemici. Nakon uvodnog dijela, pristupili smo rješavanju hipotetskih slučajeva koje smo prezentirali na radnim listićima. Taj dio radionice osmišljen je kao individualan rad, nakon čega smo unutar grupe razgovarali o različitim stavovima proizašlim iz individualnih radova. U tom smo dijelu prepoznali nekoliko specifičnih problema

u odnosu i suradnji među mladima. Naime, u prve dvije radionice uočili smo da teško iznose osobne stavove, što može biti posljedica bojazni od kritike drugih, pa smo u tom razdoblju morali više vremena posvetiti razvoju međusobnog povjerenja i prihvaćanja tuđih stavova. Kako je vrijeme odmicalo, primijetili smo sve veći napredak u interakciji, kako među polaznicima, tako i polaznika s moderatorima grupe. U zaključku po završetku radionice pokušali smo sva mišljenja podvesti pod jedan uniformni stav, što nam nije uvijek polazilo za rukom, no to može samo pridonijeti kvaliteti naših radionica jer smo uvijek pokušali pokazati polaznicima kako cijenimo različitost njihovog mišljenja, pod uvjetom da ono ne vrijeđa drugoga.

Kao voditelji radionica iskušali su se svi članovi grupe „Assunta“. Kako bi mogli lakše voditi radionice i pratiti rad polaznika, voditelji su uvijek bili u paru. Članovi grupe „Assunta“ stekli su kroz grupni rad nova saznanja u radu s mladima, unaprijedili komunikacijske vještine te naučili kako kroz neformalan razgovor navesti sudionike radionica na konstruktivne dijaloge.

Nastavak druženja

Trebalo je naglasiti kako suradnja sa srednjoškolcima nije završena po dovršetku posljednje radionice, već se ona nastavlja druženjima u prostorijama župe u nešto neformalnijem obliku, odnosno, u periodičnim mjesečnim susretima, kada polaznici radionica mogu s članovima grupe, ako imaju potrebu, razgovarati o svakodnevnim brigama.

Osim svega navedenog, važno je naglasiti i kako se grupa „Assunta“ dvaput u ovoj akademskoj godini odazvala pozivu Doma za starije i nemoćne osobe na Kantridi za animiranje svete mise, što je bilo objavljeno u Informatoru Novog lista, a planira se još jedan odlazak u lipnju ove godine.

Već je spomenuto kako je unutar radionica nastala nova pjesma duhovnog karaktera „Slijedimo Te“, a u prosincu prošle godine snimljena je jedna postojeća, božićna, pod naslovom „Rodio se Kralj Nebeski“.

Naš trud i napor ne bi mogao biti ostvaren bez velike pomoći koju smo dobili od Primorsko-goranske

županije, budući da su skoro svi članovi grupe „Assunta“ studenti bez vlastitih prihoda koje bi mogli angažirati u ostvarenje svojih želja. Stoga je pohvalna inicijativa i interes Županije za poticanje organiziranja mladih te pomoć u realizaciji naših projekata. Dobili smo veliku podršku, ne samo u pogledu financija, već smo kroz radionice organizatora dobili dojam da se organizatorima natječaja možemo obratiti u bilo kojem trenutku, a spoznaja da iza nas u ostvarivanju naših ciljeva stoji cijela organizacija na nas je djelovala vrlo motivirajuće.

Na kraju, potaknuti podrškom Županije, željeli bismo izraziti riječi podstreka svim grupama mladih koje bi željele ostvariti svoj cilj, a za to nemaju uvjeta. Neka se ohrabre i ispune obrazac za natječaj, kako bi njihove želje mogle biti ostvarene, a sve, naravno, radi poboljšanja kvalitete života mladih i ostvarivanja šire lepeze aktivnosti mladih za mlade u gradu Rijeci i Primorsko-goranskoj županiji.

Matea Marić

Svijet na dlanu

Rijeka

Članovi grupe		
Tamara Mulaosmanović, voditeljica	23	studentica, EF Rijeka
Pamela Srbljanin	21	studentica, EF Rijeka
Marta Vejmelka	20	studentica, EF Rijeka
Sanja Trajkova	21	studentica, EF Rijeka
Ana Šegulja	19	studentica, EF Rijeka

Broj članova grupe: 5, u projektu sudjelovalo 140 osoba, korisnika 100

U lokalnom odboru AIESEC-a Rijeka realiziran je edukacijski projekt baziran na međunarodnoj razmjeni studenata pod nazivom „Svijet na dlanu“, čija je svrha pozitivan utjecaj na društvo i zajednicu. Nazvan je „Svijet na dlanu“ zato što hrvatskoj mladeži, na kojoj leži budućnost naše zemlje, pruža mogućnost

upoznavanja s različitim kulturama, zemljama i običajima različitih zemalja u svijetu. Projektom se kod učenika utječe na širenje horizonata, na razmišljanje o sebi i svijetu oko sebe i osposobljava mlade da budu kreatori svoje budućnosti i pokretači promjena, a ne samo netko tko se promjenama prilagođava.

Ove su godine u projektu sudjelovale tri srednje škole: Prirodoslovna i grafička škola Rijeka, Hotelijersko-turistička škola Opatija i Prva sušačka hrvatska gimnazija. Interaktivnim radionicama, koje su održali praktikanti Stevan Vulić iz Srbije i Tatiana Kozlova iz Rusije, prisustvovalo je oko 100 učenika. Održavane su na engleskom jeziku, u svakoj školi po tri dana. Teme održanih predavanja bile su: međukulturalna tolerancija, važnost visokog školstva, leadership i poduzetništvo. Radionice i predavanja posvećeni su svladavanju različitih vještina (komunikacijskih, organizacijskih, planiranja vremena...), koje nisu predviđene programom redovne nastave u srednjim školama.

Doprinos projektu dali su i Grad Rijeka, Zagrebačka banka i Veleučilište u Rijeci.

Službeno zatvaranje projekta održano je 19. travnja 2011. godine, na Ekonomskom fakultetu u Rijeci, kada su podijeljene zahvalnice učenicima koji su sudjelovali u projektu.

Drago nam je što su partneri, učenici i inozemni praktikanti prepoznali kvalitetu i važnost ovog projekta za zajednicu. Nadamo se budućoj suradnji i potpori projektu, kako bi i dalje mogao imati pozitivan utjecaj na naše srednjoškolce, koji će svojim novostečenim znanjem utjecati na naše društvo.

*Tamara Mulaosmanović i
Pamela Srbljanin*

Mladi u svijetu rada

EU Klub, Udruga za promicanje projektne kulture, Rijeka

Članovi grupe		
Maja Skočanić - voditeljica	24	dipl. oec.
Iviana Penić	22	studentica, EF
Ivana Stanić	25	dipl. oec.
Jasmina Kušaković	25	dipl. oec.
Bojana Mihajlović	24	studentica, FF

Broj članova grupe: 5, u projektu sudjelovalo 7 osoba, korisnika 150

Projekt „Mladi u svijetu rada“ osmislili su i proveli članovi novoosnovane Udruge za promicanje projektne kulture „EU klub“, kao mladi ljudi koji se tek pripremaju za svijet rada ili su na njegovom ulazu. Stoga je osmišljen upravo s ciljem pripreme mladih ljudi na svijet rada. U sklopu projekta organizirana su dva predavanja za mlade: „Radno pravo u Hrvatskoj i EU“ i „Korupcija - kako konkurirati i preživjeti u svijetu rada?“.

Prava i obveze

Predavanje „Radno pravo u Hrvatskoj i EU“ održao je direktor Regionalnog ureda Hrvatske udruge poslodavaca u Rijeci dipl. iur. Nenad Seifert, 16. studenog 2010. god., u vijećnici Grada Rijeke, koju je potpuno ispunilo više od 70 mladih ljudi. Budući da se mladi prilikom traženja posla i zapošljavanja prvi put susreću sa Zakonom o radu, njegovo nepoznavanje jedna je od prepreka s kojom se suočavaju. Stoga je svrha predavanja bila upoznati mlade osobe sa Zakonom o radu.

Edukacijom o temi radnog prava željelo se mladima omogućiti upoznavanje s pravima i obvezama značajnima za njihov budući profesionalni put. Također, ulazak Hrvatske u Europsku uniju pružit će nove mogućnosti za sve mlade nezaposlene osobe, stoga se nametnula potreba educirati mlade o njihovim mogućnostima i u tom kontekstu. U konačnici, upoznavanjem mladih ljudi s tom tematikom željelo se olakšati proces zapošljavanja i snalaženja u svijetu rada te pridonijeti razvoju zajednice. Tijekom dvosatnog predavanja mladi su imali priliku postavljati pitanja i izraziti svoje mišljenje.

Svi protiv korupcije

Predavanje „Korupcija - kako konkurirati i preživjeti u svijetu rada?“ održao je novinar Jutarnjeg lista Dušan Miljuš, jedan od najpriznatijih hrvatskih istraživačkih novinara, s odlikovanjem predsjednika za borbu protiv korupcije. Predavanje je održano 14. prosinca 2010., na Ekonomskom fakultetu u Rijeci.

Namjera je bila upoznati mlade sa štetnošću korupcije - pojave koja narušava temeljne društvene vrijednosti i posljedično se negativno odražava na gospodarski razvoj društva. Suzbijanje korupcije nije i ne smije biti obveza samo onih državnih tijela kojima to proizlazi iz djelokruga rada. Suzbijanje svih oblika korupcijskog ponašanja treba biti društvena akcija najširih razmjera. Stoga su kroz edukaciju mladi - budući zaposlenici ili poslodavci - uključeni u prevenciju i borbu protiv korupcije. Želja nam je bila da kroz neformalan oblik učenja studenti i mladi u Rijeci, osim općih i profesionalnih kompetencija, usvoje i etička načela u poslovanju.

Mladi jesu zainteresirani!

„Mladi u svijetu rada“ prvi je projekt članova „EU kluba“ koji nije pridonio samo upoznavanjem mladih s navedenim temama, već je nama, članovima Kluba, dao dodatni poticaj da i dalje radimo na projektima značajnim za mlade ljude i zajednicu u kojoj živimo. Također, mladi su ljudi svojim odazivom dokazali formalnimobrazovnim institucijama, lokalnim vlastima, medijima i široj javnosti da su itekako zainteresirani za vlastitu budućnost i da, pored formalnih oblika obrazovanja, cijene i trebaju informacije koje nisu obuhvaćene formalnim obrazovnim sustavom, a tiču se njihovog budućeg profesionalnog puta. Dokazi da su takvi projekti potrebni i značajni za razvoj naše zajednice i da s njima treba nastaviti došli su od medija, koji su pokazali interes, od fakulteta i Grada, koji su nam ustupili prostore, te od Primorsko-goranske županije, koja nam je pružila financijsku podršku.

Komentari i interes naših kolega, vršnjaka i prijatelja poslužili su nam kao poticaj za dalji rad. Nadamo se da je naš primjer potaknuo i ostale mlade ljude na aktivnosti kojima mogu pridonijeti kvaliteti života u budućnosti.

Ivana Stanić

Plesni korak

Rab – otok Rab

Članovi grupe		
Kristina Ribarić - voditeljica	26	prof. soc. pedagog
Olga Krstačić-Furić	24	hot-tur tehničar
Nino Bravarić	23	konobar
Sara Ribarić	23	grafičar dorade
Petra Matušan	23	studentica, UF

Broj članova grupe: 5, u projektu sudjelovalo 76 osoba, korisnika 100

Rezultati anketnog upitnika provedenog u Osnovnoj školi Ivana Rabljanina i Srednjoj školi Markantuna de Dominisa na Rabu ukazali su na veliku potrebu mladih za plesnim izražavanjem. Spoznaja da postoje djeca i mladi sličnih ili istih interesa tijekom međusobnih kontakata u određenom je trenutku prerasla u inicijativu, a inicijativa je krenula u realizaciju, između ostalog, i javljanjem na natječaj Samoorganiziranje mladih PGŽ.

Na natječaj smo se javili kao grupa od pet članova. Željeli smo drugima ponuditi nešto što smo znali (svatko u svom plesnom području) i pokušati im približiti strukturu pojedinih plesova, pokret, plesne korake i, iznad svega, pokušati im pobuditi/razviti kreativnost koju nudi ljepota plesnog izričaja. Prvotna ideja, koja je zadržana i na kraju realizirana, uključivala je višemjesečno zajedničko istraživanje i „učenje“ irskog plesa, hip-hopa i breakdance plesa.

Nakon što je Primorsko-goranska županija odobrila projekt „Plesni korak“, nabavljena je potrebna tehnička oprema i formirane su grupe u tri plesne radionice, u skladu s navedenim plesnim stilovima. Plesali smo (ukupno 81 plesač/ica) u prostoru Udruge za djecu i mlade „Kocka“, koji je od Grada Raba ustupljen na korištenje. Održavanje plesnih radionica korisno je za usvajanje pojmova o elementima pokreta u prostoru, razvijanje vještina oblikovanja ritmičko-plesnih cjelina i plesne izražajnosti te razvijanje kreativnosti i motorike kod djece i mladih.

Svaka je radionica posebna

Radionica irskog plesa, s voditeljicama Kristinom Ribarić, prof. i Petrom Matušan, okupila je 16 polaznika (osnovnoškolske i srednjoškolske dobi) koji su činili

dva plesna seta, a održavala se dva školska sata tjedno. Polaznici su svladali plesne korake sljedećih plesova: Connemara, Clare Lancer, Borlin i Corofin.

Radionicu hip-hopa vodile su Sara Ribarić i Olga Krstačić-Furić, a okupljala je 45 korisnika. Polaznici su podijeljeni u dvije grupe, od kojih se svaka okupljala tri školska sata tjedno. Hip-hop radionica prvotno je bila bazirana na usvajanju plesnih koraka i pokreta, a kasnije na prilagođavanju i spajanju kombinacije koraka i pokreta u koreografiju i svladavanju koreografije. Svi polaznici/ce sudjelovali su u njenom osmišljavanju.

Breakdance je specifičan po elementu „bitke“ plesača (battle), koja se izvodi pojedinačno ili u timovima, jedni protiv drugih, kada plesači stavljaju svoje sposobnosti na probu. Radionica je uključila dvije grupe s ukupno 15 polaznika, a održavala se tri školska sata tjedno za svaku grupu. Voditelji radionice bili su Sara Ribarić i Nino Bravarić.

Nismo prošli nezapaženo

Radio Rab redovito je pratio sve radionice. U radioemisijama voditelji/ice i polaznici/ce govorili su o projektu, njegovim fazama, svojim dojmovima i iskustvima. Projekt je bio redovito zastupljen i u Rapskom listu.

Naš prvi javni nastup održan je 28. svibnja 2010. godine, prilikom obilježavanja Dana Osnovne škole Ivana Rabljanina. Naučeno smo pokazali i 5. lipnja 2010. godine, na humanitarnoj akciji „Zajedno možemo sve“, organiziranoj radi prikupljanja novčanih sredstava za Udrugu roditelja djece s invaliditetom i teškoćama u razvoju „Pinokio“.

U projekt su uložena sredstva dobivena na natječaju PGŽ, od Rapske plovidbe i osobna. Uložili smo u kupnju glazbene linije i majica za nastupe.

Uplesati u novo iskustvo

U okviru projekta pokušali smo stvoriti ugodno i poticajno okruženje za kreativno izražavanje svakog sudionika/ce te smo se, uz naporan rad, odlično zabavili, proveli kvalitetno slobodno vrijeme i dodali u naše pojedinačne svjetove novo iskustvo.

Naše iskustvo pokazalo je da se uz dobru volju može napraviti puno, a natječaj Samoorganiziranje mladih nudi mogućnost da se mladi istih interesa udruže i zajedno kreiraju i ostvare projekt koji smatraju vrijednim. Preporučamo svima taj oblik (samo)organizacije, jer vrijeme utrošeno u vlastite interese nikada nije izgubljeno, a podrška koju dobijete od drugih i rad za „istu stvar“ predivno je iskustvo.

U okviru projekta iza nas su 32 tjedna i 450 radnih školskih sati. Vrijeme koje smo proveli plešući mnogi su prepoznali kao nešto vrijedno pažnje, nama je donijelo nov način korištenja slobodnog vremena i potaklo nas na nova istraživanja. Stoga se naš ples nastavlja...

Kristina Ribarić

Za kraj...

Projekt Samoorganiziranja mladih okuplja i podupire inovativne i kreativne mlade pojedince koji, zajedno sa svojim prijateljima, poboljšavaju život mladih u svojoj zajednici. Svaka grupa zna što je mladima u njihovom gradu, općini, fakultetu, školi ili razredu najpotrebnije, ali mislimo da ne bi bilo loše kada bi se na razini cijele županije provodio jedinstven projekt.

Predlažemo da Tim za mlade, na osnovi dosad pristiglih projekata ili provođenjem ankete, uvidi koji je najveći problem mladih na razini županije (možda pretjerana konzumacija alkohola, koja se spušta na sve raniju dob djece i mladih?) te zajedno s grupama koje su pokazale interes osmisli cjelokupni projekt. Kostur projekta predstavio bi se svim grupama mladih koje se same organiziraju, a grupe mogu i ne moraju prihvatiti sudjelovanje. One grupe koje prihvate sudjelovanje dobile bi podjednaku financijsku podršku i potpunu slobodu provođenja projekta, tako da mogu sami osmisliti način njegova provođenja.

Na taj način ostvarila bi se bolja komunikacija i suradnja među grupama jer bi sve grupe radile na istom projektu. Vođe i članovi grupa mogli bi se češće sastajati i zajedno pripremati svaki sljedeći korak projekta, međusobno si pomagati, gostovati jedni kod drugih, sve radi zajedničkog cilja.

Matea Vidulić
„Face u frci“, Mali Lošinj

Pozitivan učinak

Pozitivan učinak očituje se ponajprije u mogućnosti da se slobodno vrijeme mladih ljudi ispuni korisnim sadržajima.

Pozitivni učinci: razvijanje kreativnosti, razvijanje osjećaja za rad u grupi, senzibiliziranje mladih za kulturne sadržaje, poticanje mladih na pozitivno razmišljanje i na borbu protiv različitih oblika ovisnosti, razvijanje osjećaja odgovornosti, razvijanje empatije, osvježavanje društveno-socijalnih problema u zajednici.

Mladi mladima – Vrbovsko

- Vrlo smo zadovoljni podrškom, *Govorništvo za zajedništvo*
- Jako dobra komunikacija s organizatorima, uvijek su dostupni elektronskim putem i telefonski, šteta što nije bilo više radionica, „Assunta“
- Dolazak predstavnika tima na prvo predavanje, *Mladi u svijetu rada*
- Korektna suradnja, *Plesni korak*
- Tim za mlade bio je otvoren za sva pitanja te potrebne savjete, *Živa pozitiva*
- Imali smo odličnu podršku gđe. Zlate Jaške i gosp. Darka Roviša, koji su nam uvijek detaljno sve objašnjavali, izlazili ususret i sve informacije dostavljali redovno i nadasve jasno, *Što hoću to i mogu*
- Predložili bismo intenzivniju komunikaciju s grupama, *Od svađe do prijateljstva*

Pozitiva i dugoročni učinak

Razvoj osobnog stava i kritičkog mišljenja. Nešto što u ovom svijetu u ovo vrijeme svakome treba. ☺

Dugoročni učinci našeg projekta očiti su, budući da su svi redoviti sudionici ove grupe primijetili izniman napredak u shvaćanju sebe i svijeta oko njih. Nadamo se nastavku projekta i budućoj suradnji s ovom organizacijom, jer mijenjanje svijesti mladih nabolje jednostavno nema cijene.

Govorništvo za zajedništvo

Projekti prihvaćeni na natječaju 2011. godine

Naziv programa	Mjesto	Broj članova	Dob
Pružam ti ruku	Rijeka Klub „Palach“ – PSH Gimnazija	5	17
Običaji Roma i Aškalija	Rijeka Naselje Rujevica	5	15-18
Medijatori PGŽ zajedno	Rijeka OŠ Kozala, Medijacijski centar	9	13-15
Edukacija o EU-FM fondovima i projektnom menadžmentu	Rijeka	5	22-25
Drveće otoka Lošinja	Mali Lošinj (tri srednje škole iz M. Lošinja)	7	16-19
U potrazi za gospodinom Ja	Rijeka	5	19-23
Time Lapse	Rijeka Klub „Palach“	5	17-23
Glazbene radionice	Rijeka Delta 5	6	12-26
Briši dok možeš	Mali Lošinj	10	14-18
EU4U	Ravna Gora OŠ dr. Branimira Markovića	7	13-14
Kreativne radionice u salvetnoj tehnici	Klana Multimedijalni centar Klana	7	13-14
Ljudska prava i demokratsko građanstvo	Opatija Kulturni dom „Zora“	6	17-24
Jedriti mogu svi	Rijeka Jedriličarski klub „3. maj“	7	14-19
Give me five	Rijeka OŠ Podmurvice	7	13-15
Učinimo svijet boljim	Rijeka - Oštro Prva riječka hrvatska gimnazija i Dom za djecu i mlade Oštro	8	17-19

